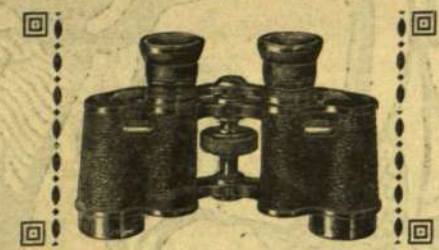

CALDERONI ÉS TÁRSA

Budapest, V. ker., Gizella-tér 1. (Haas-palota.)

Zeiss, Busch és Goerz prizmás látcsövek legújabb típusai. **Színházi, tábori, vadász és verseny-látcsövek.** Modern szemüvegek, orrszipretők és lorgnettek **Zeiss Punctal és**

Busch Isokrystar üvegekkel arany, double és teknősbéka keretben. Aneroid légsúlymérők, hőmérők, nagyítóüvegek, nagyító tükrök. **Fényképezeti készülékek és kellek.** Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Kénes gyógyfürdő

BADEN

Wien mellett
NAGYFOKU RADIOAKTIVITÁS.
1913-ban: 32,366 fürdővendég.

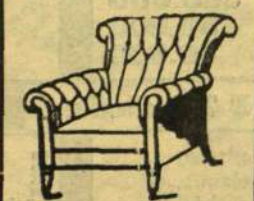
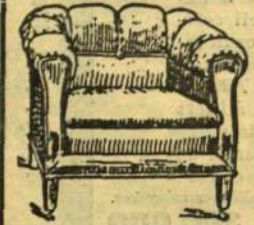
Kiváló gyógyerejű kénesforrások: iszapcsomagolások: csusz, készvény, ischias, izzadmányok, benu-lás, neuralgia, görvéllykór, borbajok, fémmelegzés ellen. — Peragráli városi forrás. — HERZOGHOFF városi fürdőszálloda. — Elsőrangú ház. Interurbán telefontok, penziónok, éttermek, vendéglők és üzletek. Fürdőidény egész éven át. Prospektus ingyen. Felvilágosítással szolgál a FÜRÖDÜZGÁTSÁG BADEN, vagy BLOCKNER J. hirdetőiroda, Bpest, IV., Semmelweis-u. 4., hol prospektus kapható.

Angol bőrbutoripar

Bőrbutor szakmühelyek

KENDI ANTAL

Budapest, IV. ker. Semmelweis-u. 7. sz.

Angol bőrbutor, Ebédlőszék, irodai karosszék, szakszerű gyártása. Külön osztály használt bőrbutor modernizálására, felújítására és festésére. Székátalakítások.

Valódi brünni szövetek

az 1914 évi tavasz és nyári időnyre.
Egy szelvény 1 szelvény 7 kor.
3.10 m. hosszú 1 szelvény 10 kor.
teljes férfiruhához 1 szelvény 15 kor.
(kabát, nadrág, és mellény) 1 szelvény 17 kor.
elegendő, csak 1 szelvény 20 kor.

Egy szelvényi tekercs szalonruhához 20. — K-ért, szintegy felöltőszövetet, turistaféltet, selyemkamagart, női kosszám szöveteit stb. gyári áron küld, mint megbízható és szolid cég mindenütt ismert posztógyári rakár.

Siegel-Imhof Brünn

Minták ingyen és bérmentve.
Az előnyök a melyeket a magánváltó évez, ha szövet-szükségletét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendel meg, igen jelentékenyek. Szabott, legolcsóbb árak. Óriási választék. Mintahá, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelés is, teljesen teljes árban.

Gulliver

A prima kaucsuk cipősarok

kaucsuk sarkok királya

rendkívül olcsó, mert kaucsukból készült.

Hutter és Schrantz r.-t.

szitár- és nemezposztógyárak magyarországi telepe Budapest, X. ker., Gyömrői-út 80/15. szám.
Ajánlja kész állapotban, tehát utólagosan tűzhorganyzással ellátott főbből csavart gépsorozatfonatát

mint tartósság tekintetében páratlan gyártmány! (Nem tévesztendő össze más fajta fonatokkal, melyek mind közönséges horganyozott drótból készülnek.) Tűskés huzalok, sima huzalok, kettőshegyű szegők stb. igen jutányos árban. Árjegyzék és minták ingyen és bérmentve. Továbbá gyártanak: Kerítésrácsozók, kapuk és ajtók a legegyszerűbbtől a

legdrágább kivitelű, előnyúrak mellett. Költségvetések és tervezetek díjtalanul.

Budapesti villamos városi vasút részvénytársaság.

HIRDETMÉNY.

A budapesti villamos városi vasút részvénytársaság t. ez. részvényesei az 1914. évi április hó 18-ik napján d. e. 11 órakor a társaság helyiségében Budapesten, (VII., Kertész-utca 10. sz. a.) tartandó

XXIII. rendes közgyűlésre

ezennel tisztelettel meghívotnak.

NAPIREND:

1. Az igazgatóság évi jelentése és az abban foglalt javaslatok.
  2. Az 1913. évi mérlegének és zárszámának előterjesztése.
  3. A felügyelő-bizottság jelentése és a felmentvény megadására iránti indítvány.
  4. A nyereség felosztására vonatkozó javaslat.
  5. Igazgatósági tagok választása.
  6. Egy felügyelő-bizottsági tag választása.
- Az Igazgatóság.

LAWN-TENNIS

és az összes angol sportkellékek a legjobb választékban.

TENNIS-RAKETTEK

és labdák, Football, Hockey, Polo, Golf, Croquet. — Tornaszerek. — Izomfejlesztők. — Uszókellékek, sportcipők, sportruházat, sportsapkák, utazószerek, turista-felszerelések. — Gilette-borotva, Thermos-kulacsok, Vizhatlan esőköpponyegek, Gummi sárczipők.

Árjegyzékét bérmentve küld:

Weszely István

Budapest, IV. ker., Váci-utca 9.

Tátra-Virág völgy

a Tátra lábánál, szél- és portól védett klimatikus gyógy- és nyaralóhely, vízgigintéssel Poprád város közelében. Innen a Dobosiak Jégbarlangja legközelebb ötön érhető el. Omnibus közlekedés minden vonalhoz. **Javulva:** Basalov, neurasthenia, vérzegényesség, sápkór, idegesség, gyomor- és bélbajok stb. betegségeknek állandó fővárosi orvos. Egy minden kényelemmel berendezett 4 szobás villa is kiadó.

Allami hivatalnok az első- és utóidényben szobaárakból 50% engedményt élveznek. **Étkezés** naponta a penziónban: reggel 2, délután 4 és este 2 fogás 5 korona. — Kiváratra prospektust küld **Tátra-Virág völgy gondnoksága.**

Hall-fürdő. Felső-Ausztria.

Elsőrangú jodforrású. Európa legrégebb és leggyógyhatásosabb jodforrása. Idény: május 1-től október 1-ig. Felvilágosítást és prospektust küld Direktión der Landeskuranstalten Bad-Hall. **Dr. Gerstel szanatórium egész éven át nyitva.**

Tobelbad

GYÓGYFÜRDŐ GRÁC MELLETT SZANATÓRIUMMAL

Gyomor- és bélbetegeknek, idegességeknek, üdülőknek és légesohorosoknak. Diétás kurák. Hízó- és soványító kurák.

SPORTKURÁK

Lehmann-kurák. Villamos- és vízgigyekezelések. Nap- és légfürdők. **Ujtások:** Nagyszabású sporttelepek (golf-, tennis-, football-, teko-, croquet-pályák, nyitott lovarda, vadászterület, csillóvölde). **Kétszer-négyzetméteres rádiómos víz.** 25 C-os szabad termálifürdő. Mirekelt szanatórium- és penzió-árak. Magyar orvos, magyar levezetés és prospektus. Megnyitás május 1-én. Előidényben kftlő kedvezmény. Cím: **Tobelbad bei Grác.**

MARGIT

gyógyforrás, Bereg m.

A gyomor-, belek-, húgyhólyag- és különösen a légzőszervek hurokos bántalmainál igen jó hatású még akkor is, ha vérzések esetei forog fenn. Megrendelhető: **ÉDESKUTY L.-nál** Budapesten és a forrás kezelőszéknél, Munkácsen.

Páratlan a maga nemében

RUSZANDA

GYÓGYISZAP FÜRDŐ

bármely más nemzetközi fürdőt is felülmúl
Vasúti, posta- és távírdá-állomás
Dél-Magyarország Melence (Torontalm.)
Nyitva május 15-től szeptember 15-ig.
Négy modernül berendezett 74 szobából álló szállóudvar.
A fürdőn orvosi szaktekintélyek rendelkeznek

Javulva: készvény, idült ízületi rheuma, scrophulosis minden alakjában, kenőgyógyászat ellenálló bőrbetegség, psoriasis és prurigo, vérszében szenvedő nők, idegesség, csontbántalmak, Caris Neorisisnél és idült tüss bántalmaknál biztosan gyógyít.

Külföldi jó magyar konyha, valódi hamisítatlan borok, oltvány- és burgonyateremt, tekecsalád és tekecsalálya, nagy vízfűző és árnyékos park, padokkal, naponta csigák, hangverseny tartanak.
Prospektust kíváratra díjtalanul küld a Fürdőigazgatóság.

VASÁRNAPI UJSÁG

17. SZ. 1914. (61. ÉVFOLYAM.) SZERKESZTŐ HOITSY PÁL. BUDAPEST, ÁPRILIS 26.

Szerkesztési iroda: IV. Vármegye-utca 11.	Egyes szám ára 40 fillér.	Előfizetési feltételek: Egészévre — 20 korona, Félévre — 10 korona, Negyedévre — 5 korona.	A "Világkörüli"-vel negyedévenként 1 koronával több.	Külföldi előfizetésekhöz a postailag meghatározott viteldij is esatolandó.
---	---------------------------	--	--	--

KÜLÜGYMINISZTEREK TALÁLKOZÁSA ABBAZIÁBAN. — DI SAN GIULIANO OLASZ ÉS GRÓF BERCHTOLD OSZTRÁK-MAGYAR KÜLÜGYMINISZTER.

Jelky Gyula fényképe.

Állomások.

Regény.

Irta Kaffka Margit.

(Folytatás.)

Az ember csömörlik, nem? És mindez oly hazug, oly semmi lényében; egy csöpp ravaszsgal és fölénytel kijátszható. Még a férfiakat is úgy tudja az ember, — kis vessző-paripákkal; ijedt politikai szelvitörlasságokkal, görcsös megkapaszkodásokkal a családnevekbe és ilyenekbe, a mikben a kutya se hisz már; és a hogy a korrektséget, mint valami rozsdás vasvért alkalmilag és ijedten mindig magukra kapják, lesik egymást benne és párbajmókákat játszanak. — Azt a furcsa kis piktort, Ipolyit néha jólesett el-elhallgatni, — persze, csak el-entétül, mert olyan másfajta majom... Bizonyosan van még nagyon sokféle és különböző.

— Oh, bizonyosan van, csak rá tudunk-e lenni? Gaál Feri is nagyon különbözött itt mindenkitől; nem is volt maradása. Tudod, hogy már Bécsből is elmegy, Münchenbe szerződött jövő szezonnra... Jaj, másról akartam beszélni! Anyagiakat emlegettel, — hát hogy is lesz az? Mennyit fizet Guido neked meg a gyerekekért?

— No hallo! — nevetett Éva őszinte álmélkodással. — Elképzeled te, hogy Guido akárkinek, akár mennyit is időről-időre pontosan fizessen? De nem is látom be, miért... ha egyszer a gyerekek nálam vannak, én élvezem őket és nevélem kedvem szerint. Ha éppen parádézni akar a fiaival néha, beküldöm egy-egy napra és ha ép jól megy dolga, majd vásárol nekik ruhaneműt, — tudom, csupa elegáns, drága dolgot; — de úgy rendesen... miért is adna? Tán el se fogadnám!

— Nagyszerű vagy, Éva! De hát hogy gondold?

— Tudod-e, hogy ezen egy csöppet se vagyok megijedve? Isten tudja? Guidoval százszor is éltem nagyon nyomorúságos, pénztelen napokat, pedig tizenhat-húsz ezer koronát megkeresett átlag egy évben. És ha jött pénz, akkor örültem pocékoltnak. Egy asszonynak annyival kevesebb kell. Bemegyünk mi is lakni innét, — a villát nem győzném, persze, — Budán, a Villányi-úton, mondják, új házakban vannak olcsó kis műteremlakások; tudod, egy ateliert könnyebb szépen rendezni; és ott a levegő is jó a kölyköknek. Majd meglátod, nem lesz semmi baj. Olyan megkönnyebbülés nekem, hogy Guido nincs itt...

— Éva, Éva, — hát csakugyan emyire — egészen új életet akarsz te?

— Hát mit gondoltál?... — Azt hittem... de ne haragudj, — most látom, hogy titokban mégis azt hittem: valami új házasság vagy kész szerelem van a dolgomban.

— Szép tőled, Zsófia!

— Ni, nézd, — valaki jön!

— Ojje! Pirkler úr, a Guido műkereskedője.

Úgy látszik, mégis rá tudta sózni az öregre ezt a pár itthagott lim-lomot. Megengeded? — Egy kicsit fel kell, hogy menjek vele a műterembe. Olvasd el a «Filléres Lap»-ot addig. Színnay, képzeld csak, az új ellenzékhez készült csatlakozni, szegény! — Pá, szívmem! Mibelyet elme az öreg, találtak.

Az öregúr lekapta az orráról aranykeretes üvegét, mielőtt Évának kezét csókolta. Ószhajú, vörös és ripacos, furcsa külsejű emberke volt, abból a fajtaból, ki jóindulatba, kedélyes mozgékonyaságba és mindenki iránt érdeklődésbe fullasztja az öregség tragikus szomorúságát. Túl volt a hatvanon, emlékezett régi, elhalt hírességekre; Jókainak érdekképviseelője és jó embere. Munkácsynak ágensé és sok másnak hitelezője volt. Szerette a műtárgyakat és a nőket, — valahogy nagyon hasonló módon. Szerette tegezni nőismerőseit és az apás csókot nehezen engedte el; ennek fejében végighallgatta szívügyeket, tanácsára, segítségére mindig számíthatnak. A képpel, szoborral néha személyes viszonyba került, megtartotta magának a lakásán és számtalan olyan dolga volt, a miktől nem tudott megválni; feleséget azon-

ban sohase vett magának. Éva — azért-e, mert más társaskörhöz tartozott, mint ő, — kissé idegen volt neki eddig, gögösnek hitte és vele szemben nem tudta megtalálni igazi modorát.

— Kezét csókolom magának, — mondta most és a kézzelintés mintha egy fokkal melegebb lett volna, mint egykor. — Eljöttem megszámolni azt a néhány figurát, a mi — hiába; nincs mentség, — tegnap óta a tulajdonom. Lesz olyan kegyes, felkísér? Guido persze...

— Egy hete, hogy elköltözött.

— Szóval, szabad tudomásul vennem? — Oh, igen! Ez egészen rendben!... Hát itt vannak: ez a Dante és Beatrice; a négy kútszobor gipsze a Szőner-villához, ez a kis térdeplő akt és egy bronzlovaska. A két plakettet nem tudom... még nincs is patinázva!

Pirkler újra feltette a szemüvegét, a műterem közepére állt és lehajtott fővel, szelíd és szomorgós mosollyal becsülgette a dolgokat. A mozdulata, a hogy bólogott és körülfordult, — kétes, ravaszdi és bizonytalan kifejezése és mindezek mögött valami sajátos, belsőbb, úri komolyság vagy elmélyedés, — Isten tudja mi, — egy régi, gyerekkori képet jutott Éva eszébe. Izzigot, az aranyoskúti szenzált látta egyszer így valamelyik falusi rokonánál egy tanya-réten, — bírkák közt állt, a mikre éppen megalkudott; és mindenki biztosan tudta, hogy tisztában van az üzlettel, a mit köt.

— Milyen genialis rosszhiszeműség mindez! — mondta végre csendesen és Évára nézett az aranykeret fölött. — Az első elgondolás néha majdnem szűzies, de mindegyik részleten ott van az a kis elgaloppozás, túlugrás a szenvedés vagy hatásvadászat felé, a mi azt jelenti, hogy a mestere nem tudja elfelejteni azokat, a kik majd nézni fogják a művet. Olyan ez, mintha valaki folyton úgy jár-kel, mozog, mintha mindig tükrökben látná magát; ha a ravaszága és önuralma el is palástolja; figyelő szem észreveszi az affektálást. Az ilyen embernél minden attól függ, kik azok, a kiknek a művét szemlélja. Ennek a közönsége pedig: a naiv szentimentális, a primitív páthosznak oly könnyen felülök, a szokványossággal körülbán-czoltak; a negyedik kerület, egyszerűen.

— De hiszen... maga is szinte így irányította, Pirkler úr!

— Mint bolton... miért ne? A szalonom a Korona-utca sarkán van, bár fronttal a Bazilika felé. Nekem «mindenfajta izlést ki kell elégítenem», a hogy mondani szokták.

— És mint műbarát? — kérdezte Éva, bár nem is volt kíváncsi a további fejtegetésre.

— Idáig valamennyi Luccini-szobrot eladtam, — de titokban egy kicsit még mindig várok arra az egyre, a mit majd megtartanék magamnak. Mert van neki talensuma, — az újjaiban, a szemében, a fejében, a mit akar... csak nem morális, nem szívügye az ügy. És ha most elkerül mellőle a műzsa!... Ez a dolog nem előnyös nekem üzletileg, — mosolygott csendben volt, a míg Pirkler lapozgatta.

— Ez mind csak olyan esti babrálás, ha nagyon unatkozom! — mondta végre kicsit erőltetett szárazsággal.

— Szóval — a szobrok? — kérdezte Éva gyorsan, de akarattal letompítva hangjában a kis gög életét.

— Már elmondtam! — fordult el a műkereskedő kicsit megbánva. — Nekem mindegy, a Belvárosba adom-e el, vagy a Lipót-városba a portékámat. — Guidót például szeretném ott is bevezetni, és képzeld, — alighanem menni fog.

— No lám!

— Úgy gondolom, hogy ő úgy is tudna; oda csak másfajta szelármosság kell és ha kicsit ösmerkedne köztük, — a milyen ügyes, — rátanulna. Nem rossz ötlet tőlem, mert az ő antiszemitasága közmondásos. Sőt van egy legenda, bizonyosan ösmeri, hogy a pápai arisztokráciából származnék a családja.

— Olasz nemes, főkatona volt az apja! — mondta Éva, de kicsit megröstellte.

— Szóval, presztizs-lehetőségek odaát. Most alighanem szeizek neki megint egy villa-diszitet: négy kandeláber, öt virágállvány a hallablakokba, a külső relíefek és két kisebb szobor. A Jóó testvérek építik és Major rendezi belül; Liebmänné lesz, a milliomos katonaszabó özvegye. Mondja csak, nem csinálna oda maga is valamit?

— Én?... Mire gondol Pirkler? — kérdezte Éva és belepirult. — Nincs most képem; és én különben se foglalkozom úgy ezzel...

— Kép... na, nem is erre gondoltam. (Ha felig tudatoson is, de megérezte, hogy most nem «ura»-zta őt az asszony.) Ja... vagy az a két gyerekefje a refuzáltaknál? Nem, fiacskám, az affele kis édes munka volt; bár nem egészen lendület és elegancia nélkül. (Biztos, hogy a képre alig emlékezett, csak a címére.) Ez olyan kis tejmírigy-művészet, a mit kedves, jó kis asszony-anyak mivelnek versben, prózában és színekkel, — de nehogy megharagudjék!

Évát nagyon kellemetlenül érintette ez a modor, a máris fölényes «fiacskám» s a szabados hasonlat. De nem volt kedve abbahagyni.

— Szóval, — mire gondolt?

— Hm! Csinált maga egyszer valami hüvely-garnitúrát egy villába.

— Oh... azt?

— Semmi oh! Az ötletes holmi volt, egyszerű, izléses, — csaknem teljesen egyéni. És ma Budapesten alig van, a ki ilyesmivel foglalkozna. A kalotaszegit, valami holmit únják már; — divatba lehetne hozni valami új dolgot és a divat szükségletet teremti.

— De hisz azt úgy sem csinálhatnám meg még egyszer! — felelte Éva habozva.

— Nincs valami olyas ötlete... terveik, rajzok készen? Szeretnék látni valamit.

— Tán akadna, de nagyon össze-vissza!... (kiment és lekialtott a lépcsőn) — Máris! Ide hallgass! Az én szobrámban, a polituros asztal fiában lelsz egy olyan tarka, nagy könyvfornomat, piros rózsásat, azt hozd fel ide!

— Megnézzük! — mondta Pirkler. (Szivart vett elő s már már a szájába dugta, mikor megkérdezte, hogy: pardon, szabad-e?) Ha összehozna valamit, — hm, tisztem egy asszony-nappalit, meg az előszobát díszíté párnákkal, takarókkal; megnézi előbb a butorzat-terveket, megbeszélgeti Majorral; ha én ajánlom, biztos, hogy menni fog. Esetleg — tette hozzá fontoskodóbbra halkított, üzletien ezinkost játszó hangon, — még azt is megcsinálom, hogy mindjárt fizessenek; és míg a ház elkészül, kiállíthatjuk valahol. Most a tavasz-szal meg, ha sietne.

— Lehet az?

— Természetesen. Ha elég himzönöt fogad és iderendeli őket; felügyelet alatt dolgozzanak. Előleget is kap, ha a tervek tetszenek.

Éva átvette a cselédétől a rajzmappát és egészen csendben volt, a míg Pirkler lapozgatta.

— Ez mind csak olyan esti babrálás, ha nagyon unatkozom! — mondta végre kicsit erőltetett szárazsággal.

— Látom!... Ühüm!... Igen!... Nna!... Lássá, ez a kosárforma a páfránymotívumokkal egészen friss! Mi ez? — Kis nyuszik?

A németek most nagyon csinálják ezt, baba-és állatformákat ilyen nyurgán és álmaivan a virágok közé pottyantva; ilyen kis sutta prerafaelista meglepődésre-dolgozással, — erre vigyázni kell!... Ez így egy girland lehetne, — továbbképezve!... Lássá ez a magas virágmotívum megint milyen új, ilyeneket kell csinálni! Csak színben egy kicsit egyhangú lenne, mi?

— Kérem!...

— Pardon! Hát igen!... Tervez meg kérem, azokat a vásznakat, ha van kedve hozzá és adja ide nekem a rajzát vászonpapíron, ere-

deti nagyságban, a minta egy részét színezeve. A többit eljárom.

— Igazán, nagyon köszönöm!

— Most pedig még egyet! Hallgasson rám! Ezt az egész mappát, így, a hogy van, elviszi szépen az én ajánlással Vajda Róberthez, az «Iparrajz és Diszítóművészeti Múzeum» titkárához. Be az irodahelyiségbe, péntek délután ötkor. Várjon csak; holnap nagypéntek, akkor nincs hivatal, hanem a jövő héten; addig én írok neki pár sort. Jó lesz?

— Nagyon kedves hozzám! Igazán, nem tudom, hogy köszönjem meg?

Gondolkozott kicsit, aztán odanyújtotta a kezét köszönetül. Pirkler megfogta, ő is gondolkozott előbb, aztán megcsókolta.

— Szót sem érdemel! Nna! Bizzék meg bennem egészen! — mondta melegen. — De a magakörül fiatal hölgyek engem csak Mónikának hívnak ám!

Éva érezte, hogy a mosolyával felbátorította e hirtelen, öregbarátos bizalmaskodásra. Mintha maga is elvétette volna már a mértéket. «Arra előbb rá kell szokni!» mondta a lépcsőn lemenet, de érezte, hogy ez sem volt helyes.

Mire az ebédelőre ért, Máris meg Zsófi nagy postacsomagot bontogattak már a terített asztalon. Aranyoskútról jött!... Befőttek voltak benne, fonott kalács és börszőnynyel festett, meg mindenféle házias fogásokkal tarkára színezett sok husvétii tojás. A befőttest Pemete főzte, a kalácsot ő sütötte, a tojást is Pemete főtögte: de erről egy szó sem volt az apa kártyáján. Csak ennyi: «A két nebulónak. Fogyaszzák jó egészséggel! Rosztoky.»

A két nebuló székre teryelve leste ragyogó szemekkel a jóféle holmi kibontakozását és öröm-üvöltéssel fogadott, minden új darabot. Aztán leveshez ültek és szép rendben, vigyázva kanalazott Péter meg Pál, mert Máris ijesztette őket, hogy nem kapnak különben a jóból. A leány műértő örömmel nézegette, szép sorba rakta a pohárszeket a befőttes üvegeket és ünnepien szedett kis mély üvegágyért elő.

A két asszony mosolygott. Éva még az iméntől felvillanyozott volt, valahogy jót-váró és elégedett. És jólesett az apja furcsa rá emlékezése; hat év óta először történt ilyes. Valami ott-honnal-kepeslat, valami hozzátartozás a múlt-hoz, gyerekekhez, helyhez, a honnét kinőtt, — szinte a családíság, az összefüggés gyengéd illuziója... ilyesmikkel lebegett át ez ünnepe-előtti asztalt a szegény kis Pemete sütte-főtje.

III.

Jókedvű volt, — felélénkült, friss, várakozó e tavaszi hetekben; naponta biztosította önmagát, hogy minden pompásan indul.

És a mikor leült a kisasztalhoz és rajzpapírt keresett elő, szándékkal és igyekezettel gondolt a pénzre, a mivel majd gyarapítja így a jövődelmét. Fél a belső röstelkedéstől, ha csak úgy magáért, «a műzsaért», holmi művésznő-ábrándokért erőlködne. Ehhez nagyon is sokáig volt a Luccini Guido felesége; és nagyon is sokszor hallotta szavalni Ipolyi Jenőt.

Mégis tagadhatatlan és jóleső izgalommal «babrált» most ezen a dolgon, a mihez a Pirkler biztatása és egyéb kilátások ürügyet adtak, mentséget a «jóizlés» számára. Nagyon fontos

volt mindég Rosztoky Évának, hogy ne nevetessen önmagán.

Igy rajzolt, festgetett a régi, félig beszáradt, színes tussokkal. Oly könnyen, oly megerőltetés nélkül ment, mint mikor fiatal írók diák-kori naplójukból írják ki az első novellát; hajdani, átélt élményről szólót; lírai örömmel és ráfelejtkézésrel. Emlékezetében oly kész és oly szándéktalanul, régen összeigazodott formákat idézett ki pár engedelmes szeruzavonással és mintha alvás-előtti lehányt szemhéjak tarka szőnyegéről másolódnának a színek. Az aranyoskúti piaci-sátrak az oláh asszonyok karcincaival; tálasok úde tarkasága; szinellő, mókás formájú gyümölcsöskosarak, a lejtős város napsüte házátói és tornyai; vagy szüreti kádak, putonok, gerezdes levél és őzsi gyümölcs sokasága, tarkasága, telje, — ezeket írta arbeszké, díszítő formává és maga is meglepődött, hogy: «Milyen egyszerűen lehet ezt!»

Hogy könnyebben, önkénytelenübb esett így, szimmetriába-rendezetten, díszítve folytatva, «mintáva» kerekítve vagy sokasítva megjeleníteni a régi, világos, úde látomásokat, — mint ha vissza kellene adnia képszerűn, «természet-látón», a hogy a Menyhért mester iskolájában hasznalanan erőlködött. Mennyivel többet kellene hozzáadnia, úgy érezte! Hisz mindezt talán már akkor így látta, így rendezte el gyors logikájú, tiszta gyermekszeme, mely bátran, habozástalan formálta tetszésszerűvé, önmagát-kiegyéltetőbb rendűvé a világ régi látomásait; tudva, hogy erőt-vesz rajtuk, de nem kérve meg önmagától: szabad-e?

(Folytatás következik.)

AMOR DIVINO.

Szól: «Itt voltak az évek, látom — Itt voltak és megverték...»

És szóltam: Oh áldott palatinusi kertek! Caesari romok! Emlékszel Tanítvány: Ott pihentünk meg egy ledűlt oltáron? Emlékszel Tanítvány: ott békültünk meg?

De ő bántani akar és szól: «Itt voltak az évek, látom — Itt voltak és megverték...»

Igen, megverték! (s ő nézett sötétén)

Az én éveim, a miktől félttem — Az évek, a miket neked ígértem S nem adtam oda... A hűtlenségem Vert meg — a szenvedésem — S a mivel távol útamat kísérted: Az álmod vert meg, a vágynad vert meg S a — jóslatod... Emlékszel-e még A jóslatodra? Te szomorú voltál És az én szemem nevettek. Ott történt — a romoknál...

És sok hasonlatot, sok szép jelképet Elfecséreltetél akkor. — Én ittas voltam A napfénytől, és néztelek téged, S magamban azt gondoltam: Ejh, bánom is én, akármí jó! Vad vihar a jövő S ha rám veti magát: viharra talál! Élet vagy halál: Isten kezéből ki vehet el, Isten kezéből a ki szeret?...

De te valami lázas, beteg Indulattal mutatod meg nekem A mi jónni fog, ha nem léssz velem, Ha elbocsátlak — ha a két kezemmel Nem tartalak! Oh hű fegyveresem, Szép harcosh, hallották a romok, Hogy akkor gögös voltam és konok S így szóltam! Lássuk!

(A szikrázó napon darazsak dongtak Fülébe az anemonáknak Sok kedves tavaszi hazugságot...)

«Ezek emlékek — mondta ő. Oh asszonyom, te, a ki a jelennek Sosem tudsz élni! A kinek az élet Csak napfényes múlt és ködös jövő: Mit mondjak neked? S emlékeidnek mit felelek? Nem te vagy az aventinusi asszony, Nem te vagy többé, félek! Róma s a romok nincsenek itt véled! S nem állsz az anemonák tengerében Ledűlt oszlopok közt, a csillogó napfényben Hiányzik Ceres füzéres oltára, A melyen akkor ültél... És régi kereted: A két ciprus. — Szomorú a szemed, Szomorú a hangod, s a kezéd árva...»

S megfogta a kezem és tartotta kezében. Tartotta melegen, mint fázós gyermekét... Oh én asszonyom, emlékszel-e még Szent Sába templomára az Aventin tővében? A régi, komor szerzetes-sírok Nyitva álltak — felásva — A tavaszi nap beragyogott Csontokra, koponyákra S a sírűregyek közt bukkácsolvá, Én gonddal átvettelek Omló kővek, ingó deszkák felett. Egymásra nem néztünk. A régi halál Rejtelve szállt meg és lezárta ajkunk — A régi holtakért hallgattunk S a magunk élő álmát vittük át A sírok fölött. — Az oltár falát Bizanzai ékességek borították... Emlékszem — látom a mosolyodat — A mikor lehajolva befűzgetted A régi görög felirásokat... S aztán átkutatuk az antik zárdát, A kertet, az udvart, felmentünk a toronyba. Kinyitottuk sok régi ajtó zárát, És beléptünk a refektoriumba. S a magas, antik loggián, az oszlopok alatt Lenéztünk a tündöklő Campagnára, A melyen égett, szikrázott a nap, És áldást mondtunk Róma héthalmára És áldást mondtunk a régi romokra, Adakozón, dúsan és mosolyogva S összefonódott két boldog kezünk... De ez rég volt. — és most emlékezőnk.

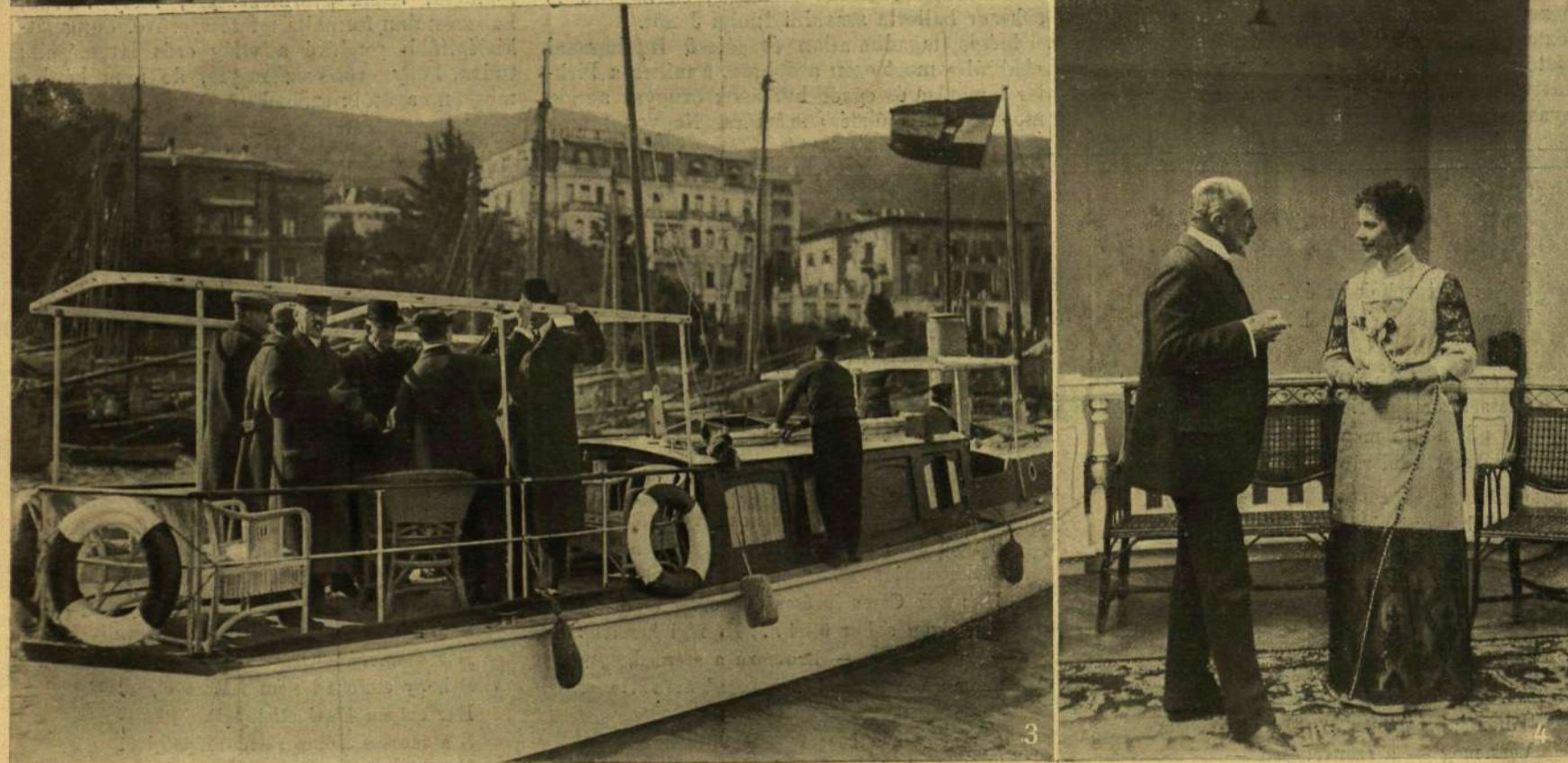
És most emlékezőnk — oh asszonyom, Nincs szomorúbb, mint visszaemlékezni! Nessun maggior dolore — földre nyom A múlt és silyát nem könnyíti semmi. Az ember ha erős, pazarló kedve S te asszonyom oly szép és erős voltál És sugárzón, gögösen és nevetve Engem elpazaroltál...»

Ethallgatott és keze a kezem Elbocsátotta. Néztem a fejét, Mily halvány, mily nemes, mily ifjú-szép... S örültem, hogy itt áll győzelmesen Bár szomorún. Örültem, hogy még szenved S hogy emlékeit nem felelte el, Bár engem kissé elfelejtett. S a messze Róma szent szépségivel Együtt látja alakomat, a régít, S az Aventin és Palatin regéit...

És szóltam: De a jóslat! Ime lásd, Hozom a Palatinus jóslatát, Úgy volt a hogy te mondtad — s most örülsz: Megvert engem a te proféta-lelked! Szenvedtem, mert a szenvedésem kellett, Mert kívántad — de most — nem könyörölsz?

És ő felelt: Énnékem nem lehet És nem szabad. — Jaj volna, hogyha merném! Ha bánatodat rólad lelemelném! A mit Krisztus adott rád... Úgy viseljéd Mint édes, ölelő szerelmi terhet Hisz te tudod! És te vagy a ki irta: «A bánat jó vért, s jó annak ki bírja!» És te bírod — és te tündökölsz benne! Te rajtad ragyog az Isten szerelme!

Szent vagy s tied lesz a mennyek országa... A szemé tüzből ragyogott — az ajka Megreszkedett — a szó elhallkult rajta. Szörnyű volt, a hogy mondtá s a hogy hitte... Szava tüzet árasztott ereimbe — Lángot, a melynek földi lobogása Színe, melege nincs, de a mit távol, A föld körén túl szemmel tartnak, látnak — S a melyen felnevet az angyalfőbor — S felvillan tüze isten mosolyának... Erdős Renée.

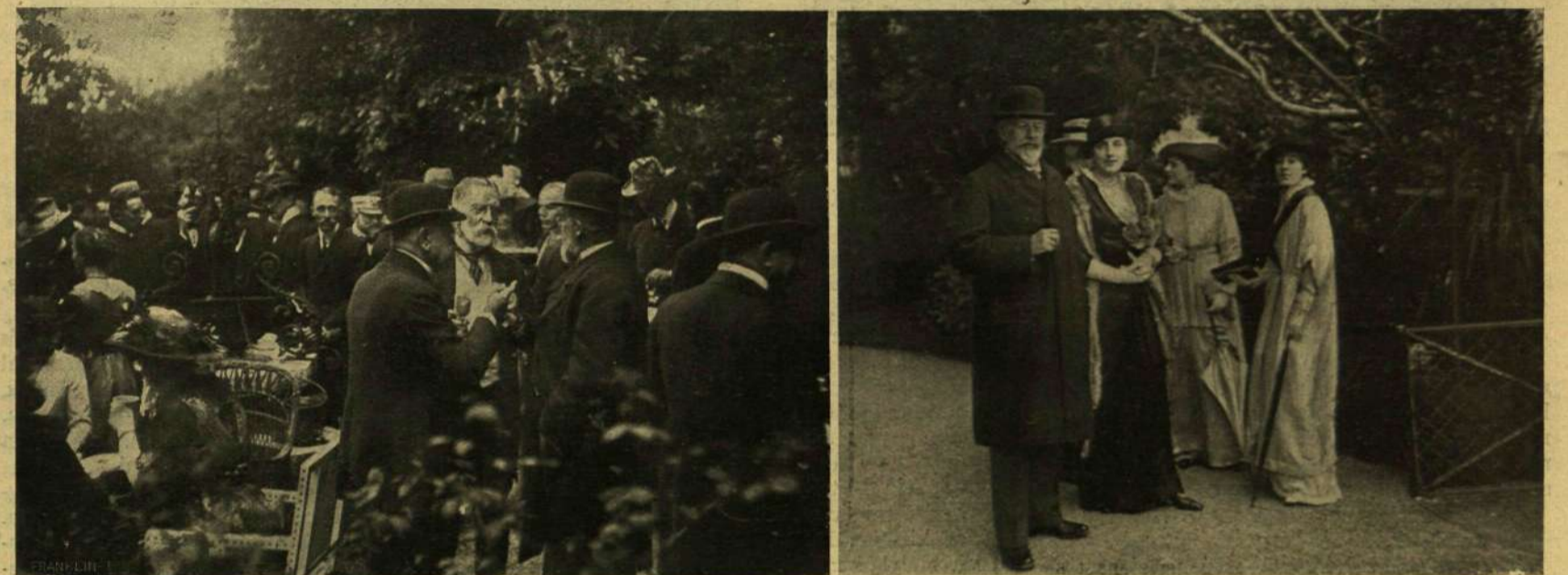
1-2. Tanácskozások a Stefánia-szálló halljában. — 3. A külügyminiszterek hajó-kirándulásra indulnak. — 4. Di Giuliano marquis gróf Berchtholdnéval beszélget. — 5. Di Giuliano marquis a garden-party-n. — 6. Séta a parkban.

KÜLÜGYMINISZTEREK TALÁLKOZÁSA ABBÁZIÁBAN. — Jely Gyula félfotója.

Gróf Berchthold fogadja Di San Giuliano maronist a pályaudvaron.

A két külügyminiszter sétára indul.

Garden-party báró Hengelmüller László volt amerikai nagykövetnél.

Koburg Fülöp herceg hölgyekkel a garden-party-n.

Gróf Berchthold (a kép baloldalán), mellette Di San Giuliano, gróf Berchtholdné, Avarna herceg bécsi olasz nagykövet, Mérey Kajetán quirináli osztrák-magyar nagykövet a Stefánia-szálló halljában.

KÜLÜGYMINISZTEREK TALÁLKOZÁSA ABBÁZIÁBAN. — Jely Gyula félfotója.

A karvezető (Góth).

Csi-Mu, gyermekével (Góthné).

«A SÁRGA KABÁT», KHINAI DRÁMA A VIGSZINHÁZBAN. — Jelfy Gyula felvétel.

KÖZÖS SORS.

Elbeszélés. — Irta GODA GÉZA.

A rendelő óra végén, négy perc hiányzott a négy órától, hirtelen félnék csöngés hallatszott az előszobából. Közvetlen utána egy magas, csinos férfi lépett az orvos szobájába, megállt az ajtónál, meghajtotta magát és így szólt:

— Lovag Balajtay István vagyok.
— Örvendek.

Az orvos székkel kínálta meg páciensét s aztán kérdően függesztette reá szemét. A lovag keresztbe vetette lábait, egy kissé előrehajolt s így magyarázta meg jövelele czélját:

— Az utóbbi napokban kissé ideges vagyok, kérem. Nappal még csak megy valahogy a dolog, de este rettenetesen gyötörnek idegeim. Próbáltam már hideg mosásokat és tegnap ecetes borogatást tettem a szívemre, mert azt mondták, hogy az okvetlen használni fog, de nem használt.

Az orvos figyelmesen nézett rá.
— Dohányos ön?
— Nem, és inni sem szoktam. Rendes életmódot folytatok és azt hiszem, szívemnek sincs hibája. A miniszteriumban vagyok és így azt sem mondatnám, hogy a munka merit ki.
— Családos ember ön?

A lovag kissé zavarba jött.
— Nem. Azaz, hogy... Nem, nem vagyok családos.

— Bocsanatot kérek, — mondta az orvos kissé ingerülten, — ezt azért kérdezem, mert...
Ő is zavarba jött és elhallgatott. Egy percig szótlánul néztek egymásra s aztán a lovag folytatta:

— Kérem... Megérttem, hogy ezt azért kérdezi doktor úr, mert bizonyos összefüggések vannak az idegeink és... és a családi állapotunk közt.

— Természetes, — bólogott az orvos komoly arccal s fölhúzta szemöldökét, mintha azt akarta volna kifejezni, hogy: meghiszem azt.
— Nagyon is erős összefüggések vannak...
— Tehát, nem mondhatom, hogy nős vagyok, de azt sem, hogy nem vagyok nős. Egyszerűen valószínű vagyok.

— Hm...
Egy perc szünet, mialatt az orvos könyve fölé hajol és idegesen nyúl az asztalán fekvő stetoskop után. Kétszer-háromszor megforgatja ujjai közt s szinte ridegen mondja:

— Talán ez az ügy... Nem ez befolyásolja idegeit?
— Lehet. Nagyon lehetséges, mert ez az ügy, az én ügyem, nagyon szomorú, mondhatnám páratlanul szomorú történet.

— Hm, — felelte a doktor. — Ezek az ügyek mindig szomorúak, kérem.

Fölállt az asztaltól, a stetoskopot kezében tartotta s miután a beteg elé állt, így szólt:

— Kérem, tegye le a kabátját s az ingét.

A lovag szó nélkül engedelmességet. Kigombolta a mellényét s a gallérját, nyakendőjét ügyes mozdulattal szétbontotta s aztán a fején keresztül kezdte lehúzni az ingét. A feje hirtelen eltűnt az orvos előtt, simára fésült bajusza elrejtőzött az ing mögött és hirtelen széles, erős melle vált láthatóvá, melyből mély sóhaj szállt elő s aztán, miközben óvatosan tette le az inget a szék támlájára, megismételte:

— Nagyon szomorú történet... Érthetetlen.

Látszott rajta, hogy el van telve a kíváncsiságtól, hogy ezt a történetet elbeszélje s a mint itt állt, övig meztelenül, most már lecsüngő bajusszal, összehozott hajával, olyan mulatságosan bánatos volt, hogy az orvos biztatni kezdte:

— Tehát beszéljen...
— Mindenekelőtt ne tessen nőmről semmi rosszat gondolni. Nem csalt meg. Bizonyítékaim vannak s épen ez az, a mi oly rendkívülé teszi az esetet. Igen szép és boldog házasságot élünk. Tíz évet töltöttünk együtt.

Az orvos most egészen közelebe lépett, jobb tenyerét húsos hátára helyezve, balkezelével műszerét oda szorította szívéhez s fejét föloldalt hajta, csöndet intett a kezével.

Egy pillanatig tartott csak s aztán újból kiegyenesedett s ujjával végigtörölte azt a kis piros karikát, melyet a szív helyén a műszer a fehér bőrre rajzolt.

— Itt — mondta — semmi baj sincs. A szíve rendben van.
Balajtay mosolygott:
— Becsületesem mondok, hogy sohasem csaltam meg tíz év alatt.

— Vegye föl az ingét, — hangzott az orvos parancsa.
Balajtay a gallérját gombolta már, a mikor újra kezdte a történetet:

— Úgynevezett józan, becsületes és komoly ember voltam mindég. Nem volt számomra egyéb, mint nóm és két gyermekem. A hivatalból-haza és hazulról a hivatalba... ez volt mindennapi életem menetrendje. Szinte elfeledtem már a többi budapesti utcákat, olyan keveset jártam másutt, mint azon az úton, a mely hivatalomtól hazáig vezet. És mégis...

Négy héttel ezelőtt, a reggelinél ültünk, én ujságot olvasok s a szám — emlékszem — tele van friss, czukrozott eperrel. Ida egyszerre csak leteszi a teás csészét s azt mondja: Kedves István, valami nagyon fontos beszélni-

valóm van magával. Én szolgálatkészen nyeltem le az epret és fölnezek az ujságból: Parancsoljon édesem.

Kedves István, — mondja ő egyszerű és nyugodt hangon, — én nem tudok magával tovább élni. Becsületesem mondok önnek, doktor úr, olyan egyszerű hangon mondta, mintha a tejáról beszélt volna, a melyet nem tud kihörpíteni, mert keserű.

— Pedig — mondom neki tréfásan, — Isten segítségével még van egy pár évünk hátra. Ő azonban tovább is komoly marad s folytatja: Mivel pedig nem tudok tovább élni veled, tehát elválnok.

Ránézek s nevetek, aztán, mivel ugy-e ez csak tréfa lehet, még meg is csipem az arcát s azt mondom:

— Helyes édes. Elválnok, de majd csak délután három óra után, mert most hivatalba kell mennem.

— Így kezdődött ez a dolog, doktor úr. Egészen meg is feledkeztem róla s boldogan mentem haza. Ebédhez ültünk, de alig ettem meg a levesemet, újból kezdte:

— Kedves István, — mondta, ezúttal szertartásosabban, — te nem vettél elég komolyan, a mit ma a reggelinél mondtam neked és ezért meg kell ismételnem. Látod, és hangja egyszerre olyan lett, mint a minón a színházban szoktak beszélni, te jó és becsületes ember vagy, oldaladon csöndes és nyugodt életet éltél évekig. Te szorgalmasan láttad el hivatalodat, szeretted családodat a magad módja szerint...

Az orvos itt félbeszakította páciensét:
— Nagyon érdekes, — mondta.
— Ugy-e? — felelte a páciens szinte büszkén, hogy ilyen érdekes az ő esete.

A doktor nevetett s a stetoskopot vizsgálgatta:
— Ezt mondta, hogy a «magad» módja szerint?
— Ezt. A magad módja... mintha volna a világon más mód is, a hogy az ember szereti a feleségét és a gyermekeit. Én is furcsának találtam ezt a kifejezést, de tessék csak tovább hallgatni... Tehát, folytatta, gondolkodtál anyagi jólétünkről és azt sem mondhatom, hogy nem vagy jó nevelésű, jó modorú és csinos külsejű. Azonban...

Az orvos most fölállt, a nadrágzsebébe rejtette kezét s kissé fölhúzva velük nadrágjai szarait, a lábát mozgatta.

— Bocsanat, — mondta, — bocsanat. Ne folytassa tovább.
Balajtay kissé röstelkedve nézett rá.
— Bocsanat... Természetes, ez nem érdekelheti önt.

— Sőt, — kiáltotta az orvos. — Annyira érdekes, annyira, hogy én fogom elmondani

a folytatását. Szórol-szóra elmondom. Tessék csak figyelni!

Tehát a nagyságos asszony azt mondta:
— Édes István, maga egy jó és becsületes ember. Maga egy csinos ember és jó kereső. Nem is szellemtelen és nem is tudatlan. Azonban tíz év alatt nagy fejlődésen megy át az ember, főleg az asszony, a kinek más képzelet, más fogalmai támadnak az életről, a házasságról és a szerelemlről. Ugy-e, ezt mondta?

— Ezt, — felelte Balajtay tágra nyitott szájjal.
— Várjon csak. Tovább mondom. Hogy az élet nem olyan egyszerű dolog, mint a minőnek látszik és hogy átérzi azt a nagy fájdalmat, melyet önnek okoz, de... Igen, de a mikor arról van szó, hogy saját egyéniségét áldozza-e föl, avagy az ön nyugalomát, akkor neki még joga van önmagához...

— Szórol-szóra, — bólogott Balajtay.
— És hogy a gyermekekre nézve mindez nem katasztrófa, mint a hogy az elmaradt emberek és a régi írók mondták, mert hiszen a gyermekek nála maradnak, ő fogja nevelni őket bizonyos modernebb szellemben, mert önnek be kell látnia, hogy végre is ő mégis csak modernebb szellemben fogja föl az életet.

— Doktor! — kiáltotta Balajtay. — Doktor! Szórol-szóra ezt mondta. Szavamra és becsületesem. Az Istenért, honnan tudja?
A doktor most kihúzta a két kezét a zsebéből, hirtelen leült egy fotelbe, messzire kinyújtotta lábait, a szemüvegét kezdte törölgetni s lassan mondta:

— Honnan tudom? Hogy honnan tudom?...
Onnan, hogy ez szakasztott az én esetem. Ugyanezt mondták nekem is, négy héttel ezelőtt.

— Vagyis? — kérdezte Balajtay.
— Vagyis, igenis én is valószínűleg vagyok és nekem is ugyanezekkel az indokkal kellett szembe bámulnom egy napon. Én is jó voltam és becsületes, én is szerettem a feleségemet és a két gyermekemet a magam módja szerint és én is egy napon itt ültem az asztal mellett, egy félóraig sirva, mint egy gyer-

mek és egy félóraig káromkodva, mint egy megvadult kocsis.

Elhallgatott s zsebkendőjét ideges ujjával tépdeste.

A szobában csönd lett egyszerre s a két férfi egymás szerezétségének tiszteletében nem mert megtróni ezt a csöndet. Végre is a lovag állt föl, lassan odalépett a doktorhoz, a széke mögé került s aztán lehajolva hozzá, így szólt:
— Nyugodjék meg, doktor úr. Ne sirjon.

A doktor idegesen mordult rá:
— Ki sir? Én sirok? Erdemes ezekért sirni, ezekért a hitvány bolondokért? Azt mondom önnek, hogy egyetlen könnyet sem érdemes ejteni értük.

— Ez az én véleményem is.
— Igen? Az ön is? De ön nem tudja, hogy mi mindent tettem érte. Istenem, hiszen érte mondtam le a tudomány műveléséről s érte lettem ilyen feleser, a milyennek most lát. Hiszen én csak kuruzsoló vagyok kedvesem. Egy doktor, a ki gyógyít s addig gyógyít, a mig zsebe tele van tizkoronás bankjegyekkel s aztán... Maga nem értheti ezt. Nem tudhatja, milyen fájdalom volt ez, de milyen szivesen tettem, csak hogy minden megvehessek neki, a mit a szöke fejében gONDOLT. Jöjjön csak. Jöjjön velem, megmutatom önnek...

Kinyitotta az ajtót s szinte vonszolta magával páciensét a szomszéd szobába.

— Ez volt a szalon, — mondta. — Nézze meg. Látja, milyen szönyegeket vettem neki... Mert kell-e nekem szönyeg? Ugy-e, nekem nem kell. És ugy-e, nem kell nekem selyemfüggöny sem, ezek a drága tükrök és ezek a drága képek. Mind nem kell nekem. És ez még nem minden, mert jöjjön velem, megmutatom az ebédlőt is önnek...

És vitte az ebédlőbe, onnan a gyermekek szobájába, aztán benyitott a konyhába is, a hol ragyogó fehérségben álltak a finom edények.

— Mindene volt, a mit csak kívánt s a mit csak el tudott gondolni. Ruhája, ékszere, selymei, drága szőrméi, üvegei, énevei. És én jó voltam hozzá, figyelmes és előzékeny

és szép ruhákban jártam és a borbélynál ültem mindennap egy órahosszat és egy szép napon, talán épen ugyanazon a napon, a melyen a nagyságos asszony, ő is azt mondta nekem: Kedves Alfréd, nem tudok magával tovább élni...

Szótlánul indultak vissza a szobákban keresztül s az elhagyott szobákban visszhangot keltek lépéseik. Mikor az ebédlőbe értek, a lovag mélyet és hangosat sóhajtott, a doktor pedig megállt, a sarok felé nézett, a hol a hintaszék volt és mintha most valamely lát-hatatlan kéz érintésére ingott volna. Az orvosnak emlékei szállhattak le szívére, mert egyszerre lehajtotta a fejét s a czipője orrára meredt tekintete.

Két percczel később ismét a rendelőben ültek. Szótlánul és nagyon szomorúan, most már avval az érzéssel, hogy valamikor ők látták egymást az életben s hogy tulajdonképpen régi barátok, a kik a szép kora őszi délutánon azért jöttek össze, hogy elbeszél-gessenek emlékeikről.

A doktor kulcsait zörgette meg s aztán a szekrényből egy üveg konyakot és cigarettát vett elő. Bontatlan üveg volt és bontatlan a cigarettás skatulya is.

— Van egy dugóhúzója? — kérdezte.
Balajtay elmosolyodott.

— Van, — felelte s előkereste a zsebkését. Kociztattak, rágyújtottak s ismét szótlánul ültek egy darabig. A doktor újra töltött s újra kociztattak.

— Pedig számárság busulni, — kezdte a doktor.
— Nem érdemlik meg, — felelt a lovag.
— Minek busuljon az ember? — folytatta az orvos.

— Semmi értelme, — fejezte be a lovag. Újra ittak egy kupicát s mikor a doktor nagy-nehezen lenyelte az erős italt, hirtelen elmosolyodott.

— Szervusz, — mondta.
— Szervusz.
Megfogták egymás kezét és melegen meg-rázták.

1. Elpusztult kocsik vázai. — 2. A forrasztó készülékek maradványai. — 3. Elpusztult kocsik. — 4. Az egyik csarnok vasszerkezete.

A LEÉGETT ÁLLAMVASÚTI FŐMŰHELY DEBRECZENBEN. — Bálint János felvétele.

RÓMAI EMLÉKEK A NEMZETI MÚZEUM RÉGISÉGTÁRÁBAN.

A múzeumi szemléltetés: tudományos, művészi és technikai probléma. Tudományos, mert arra törekszik, hogy a tudományos kutatás eredményeit állandóan értékesítse s a tudományos munka számára szüntelenül friss ösztönt és anyagot szolgáltatson. Művészi, mert a szemléltetés feladatát csak akkor oldotta meg kielégítően, ha a tárgyakat nem raktárszerűn halmozva, hanem izléses környezetben és oly felállításban nyújtja, mely a bennük rejlő művészi értékeket sértetlenül érvényre juttatja. Technikai, mert lehetőleg oly kiállítási segéd-eszközökről gondoskodik, melyek alkalmazkodnak a kiállított tárgyak természetéhez s föl-építésük nemes, tartózkodó egyszerűsége mellett a kezelés czélszerűségét s a tárgyak épségben-maradását is biztosítják.

A feladatnak ez a hármassága irányította, mint vezérlő szempont azokat az átrendezési munkálatokat, melyek az utóbbi hetekben a régiségtár római gyűjteményének a képét leg-
alább részben megváltoztatták. Munkánkban, sajnos csak igen kis részben használhattuk föl a múzeumi szemléltetés legkiválóbb segéd-eszközeit, a külföldön is kitünően bevált vasszekrényeket, azon kellett tehát lennünk, hogy a rendelkezésre álló gazdagon tagolt faszekrények felhasználása mellett is biztosíthassuk az összbnyomás kellemes nyugalmát és a ki-
állított tárgyak zavartalan művészi érvényesü-
lését. Ezt főként azáltal értük el, hogy a szek-
rények régi éles, vörös hátterét, semleges, tompa-szürke színű vízszintvonással cseréltük
föl, mely elől a bronzok színben és rajzban
egyaránt pompásan valnak el. Egy másik el-
térés a régi rendezéssel szemben abban áll,
hogy nem a kiállított tárgyak minél nagyobb
tömegével kívántunk hatni, hanem laza, ryth-
mikus csoportosításra törekedtünk, melyben a
kiválóbb tárgyak már elhelyezésük által is erő-
sebb hangsúlyt kaptak.

A római terem ujonnan rendezett középső
szekrényeit kizárólag bronzemlékek töltik meg,
melyekből Nemzeti Múzeumunk rendkívül gaz-
dag és becses gyűjteménnyel rendelkezik. Csak
a két ablak közötti, kedvezőtlen világi-
tási fal mentén állítottunk fel néhány köem-
léket, melyek közül tárgyánál és jól fenmaradt
egykori színezésénél fogva különös figyelmet
érdemel a dunapenteleli ásatások alkalmával
előkerült, Heraklest és Alkestist ábrázoló dom-
bormű. Egyike ez a legértékesebbeknek azon
mythologiai tárgyú köemlékek között, melyek
oly nagy számmal fordulnak elő Pannonia
területén s melyek egyes kelta ízű változatok-
tól eltekintve, típusaikban az egész római
birodalom művészi termelésében irányadó gör-
ög mintaképekre vezethetők vissza. Keletke-
zésük ideje jórészt a Kr. u. II. század, mely
az I. század erős itáliai hatásával szemben,
köemlékeink körében a keletről és délről fel-
nyomuló hellenizmus térfoglalását jelenti. Míg
az első században Pannonia egész kulturéleté-
nek kizárólag a kelták és a bevándorolt itáliai
rómaiak a hordozói, addig a következő száza-
dokban a művelődés áramlásának útjai meg-
sokasodnak és irányt változtatnak. Itália helyett
a Rajna vidéke és Gallia, majd pedig a Kelet
jut egyre fokozottabb jelentőségre.

A kulturerők beáramlásának leghitelesebb
fokmérői és útmutatói a Pannonia területén
előkerült importárúk, melyek vándorlásait a
legtöbb esetben teljes pontossággal földerítet-
jük. Különösen áll ez a bronzedényekről,
melyeknek keletkezését gyári bélyege s gon-
dos formai és technikai megfigyelések alap-
ján lokalizálhatjuk. A Pannonia területén ta-
lált bronzedények között, melyek az új ren-
dezésben egy egész szekrényt foglalnak el,
számos serpenyő fordul elő a capuai bronz-
öntő műhelyek mestereinek jelzésével. Ezek-
nek a műhelyeknek a fénykora a Kr. u. I.
I. század derekára esik. Ekkor a legerősebb
az exporttevékenységük, mely áruikkal nemcsak
Itáliát, de a tartományokat is előnti. A Panno-
niában lelt példányoknak az itt állomásozó s a
Kr. u. I. században Itáliából toborzott római
legiók voltak a főközvetítői. De nemcsak ser-
penyőket, hanem más bronzedény-típusokat as-
kosokat és különböző formájú kancsákat is
szállítottak a capuai műhelyek Pannoniába.

A capuai bronzipar termékeit vasszekrényünk
egyik szárnyában csoportosítottuk. Ott, a hol
bélyege az importári eredetét meg nem ha-
tározzák, formai összefüggésekre való utalással
igyekeztünk azt megvilágítani. Így került a
Dunapentelén előkerült díszes bronzkancsó
szomszédságába egy díszítésében és formai
fölépítésében teljesen hasonló példány, mely-
nek lelőhelye, mint a jellemzetes, pihesterűn
lerakódott, kékes patina is igazolja, Pompeji.
Mindkét példányon teljesen azonos az edény-
fűl plasztikai kiképzése: fűnt az edény szá-
jára könyöklő griff felső teste, alul pedig amott
dionysikus, emitt pedig tritonmaszk. A Pom-
pejiből származó kancsó csak annyival gazda-
gabb, hogy az edény fűlét egész hosszában
domborműves növényindá futja be. Egy másik,
karsúbb kancsótípusnál is Pompejiből való
példány szembeállításával igazolhatjuk a pan-
noniai példányok eredetét, a mennyiben Pom-
pejiről tudjuk, hogy lakói bronzedény-készle-
tüket csaknem kizárólag a capuai műhelyek-
ből szerezték be.

Megváltozik az import iránya a Kr. u.
II—III. században. Itália ereje a művészi ter-
melésben is megfogyatkozik. A capuai műhe-
lyek napja leáldozik s Pannonia kultúrája
számára más, jelentőségteljes fényforrások gyű-
lnek ki: Galliában és a Rajna mellékén. Gallia
területén és a Rajna vidékén nemesak bronz-
öntőműhelyek, de hatalmas terraszilagtágyarak
és üvegkohók fognak munkába, melyek jól
szervezett, messzejáró kereskedők segítségével
árúik számára az egész római birodalom ter-
ületén virágzó piacot tudtak teremteni s az
itáliai termelést csaknem teljesen leszorítják
a szinterről. A nyugati importárúk köréből az
új rendezés még eddig csak a galliai bronz-
edényeket ölelte föl, melyeket az itáliai edé-
nyek szomszédságában a vasszekrény másik
szárnyában helyeztünk el. Jellemző erre a cso-
portra az edényfűlek gazdag plasztikai díszítése.
Ezek az edények a galliai műhelyekben dolgozó
mesterek földaláló erejét és művészi képessé-
geit igen kedvezően világítják meg. Bár bélye-
ges példány közöttük nagyon ritka, az edény-
típus galliai eredetéhez még sem férhet kétség.
A domborműves képtípusokhoz a galliai ötvö-
sök az ihletet valószínűleg alexandriai minta-
képekről merítették, hiszen Massilia, a mai
Marseille már Julius Caesar idejében a keleti
kereskedelemnek egyik legfontosabb gőczpontja
volt. A minő biztos talajon mozog a kutatás,
ha a pannoniái importárúk eredetét akarja
földeríteni, annyira bizonytalan ingoványra
lépünk, ha a belföldi pannoniái bronzipar ter-
mékei után kutatunk emléknagyunkban. Való-
színű ugyan, hogy a sirmiumi bronzöntő pénz-
ek mellett ipari czikkeket is készített, de ed-
dig még működésének egyetlen hiteles emlé-
két sem nyomozhattuk föl.

Azok a hatalmas kulturhullámok, melyek a
Kr. u. I. században Itáliából szüntelen áram-
lással törnek Aquileján át Pannonia felé, nem-
csak a házi élet szükségleteire szolgáló tár-
gyakat sodorták magukkal, hanem első rangú
művészi emlékeket is hoztak. Nagy márvány-
emlékeknél a távoli szállítás, túlságos költsé-
ges és veszedelmes lett volna; a kis bronzszob-
rok ezzel szemben könnyen és nagy mennyi-
ségben voltak exportálhatók. Előkelő itáliai
tiszték és hivatalnokok egyéb házi felszerelé-
sükkel ezeket is magukkal hozhatták új hazá-
jukba. Így került Pannonia területére az itt
talált bronzszobroknak legjelentősebb része.
Ezeket a kiváló darabokat egyesítette az új
rendezés az egyik szabadon álló szekrényben.

Mint a római kisbronzok legtöbbje, úgy a
mi szobrocskánk is nem teljesen önálló mű-
vészi teremtések, hanem a görög nagyszobra-
zat köréből ismert motívumoknak több-keve-
sebb szabadsággal átültetett kisplasztikai va-
riációi. De ezek a variációk, ezek a má-
solatok rendkívül finom művészi megértésre
és nagy iskolázottságra vallanak. Hellenisz-
tikus eredetű motívumra ösmerünk a szandál-
ját megoldó Aphrodite szobrocskájában, mely
egykor triposzlábat díszített. A koncepczió
dekoratív erejét a tektonikus kapcsolat köve-
telményeinek megfelelőleg a művész a fej föl-
lött boltozódó, két oldalt szeltől kapdosott kö-
penyvel határozosan fokozta. Ugyancsak a korai
hellenisztikus idők művészi gondolata áll előt-
tünk a haját bontó Aphrodite és a tánczó

szatír szobrocskájában, míg a szomszédságuk-
ban felállított Dionysos eredetije Praxiteles ide-
jében keletkezhetett. A szatír dévaj jókedvével,
zabolátlan nyugtalanságával és aczolás, izmos
testalkatával szemben Dionysos alakjának puha,
hűsös formáin s lazán szétbomló tagjain lágy,
lírai rythmus és hangulat ömlik el. Lysippos
művészi szellemét képviseli gyűjteményünkben
két Herakles-szobrocska, melyek közül az egyik
a nagyhirű u. n. farnesei Herakles kisebbített
másolata. Ugyancsak itáliai import révén került
Pannoniába az a dionysikus, pompás tektonikus
érzessel fölépített hármás csoport melyet a
23. szekrény közepén látunk s melyet felül pal-
metta koronáz. Ez, valamint a két oldalt elhelye-
zett, nagy művészi gonddal készített két pajzs-
keretes szatírmellkép, egykor római kocsi dí-
szítésére szolgált. Ezekhez a kocsihoz csu-
pán a plasztikus díszítést szállították Itáliából,
a vasalkotórészek s a dekoratív bronzveretek
ellenben belföldi kelta műhelyekben készültek.
A kelta törzsek jeles kocsigyárosok voltak, kik
ősi művészi izlésüket a római uralom idején
is megőrizték. Erről tanuskodnak az említett
bronzveretek, melyeknek tekervényes formáiban
a Laténe-kor művészi akarása él tovább.

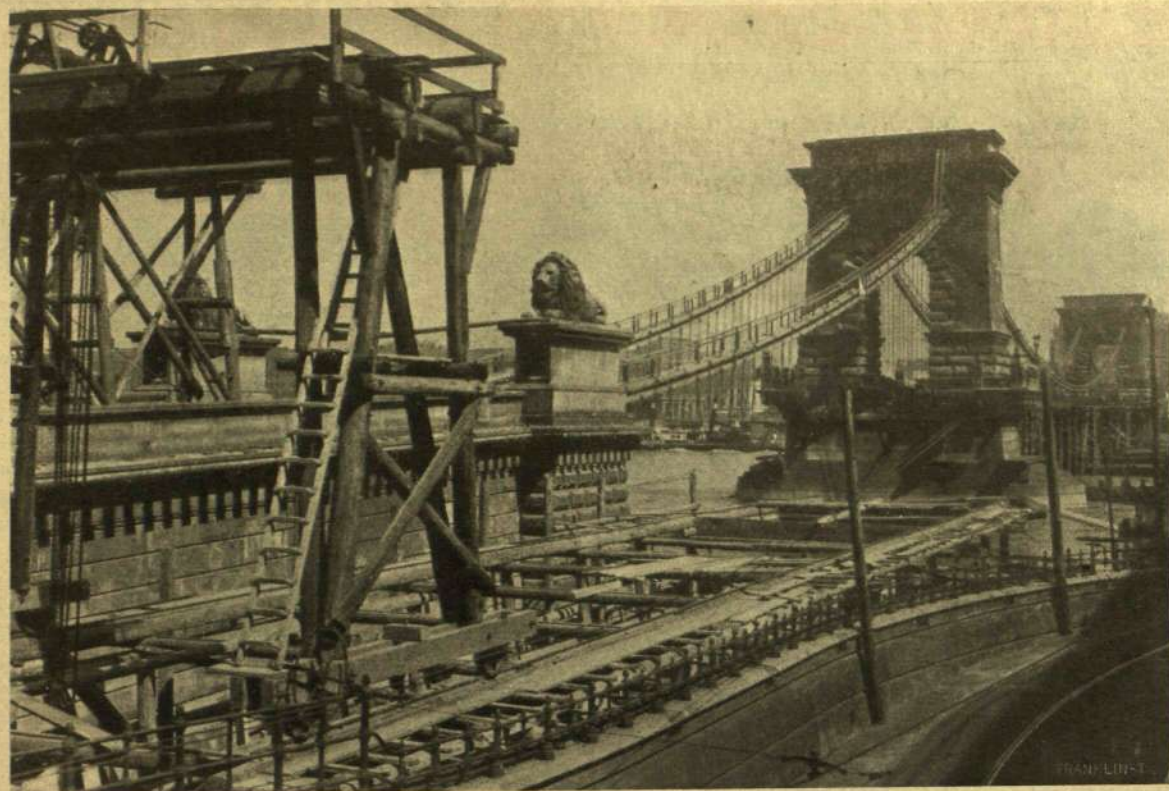
Utoljára hagyjam a római iparművészetnek
két a maga nemében páratlanul álló remekét,
két bronzméceset. Mindkettő Pannonia terüle-
tén került elő, de kétségtelenül valamelyik
elsőrangú itáliai mester alkotásai a császárság
első évtizedeiből. A plasztikai díszítés alkalm-
mazásában és elrendezésében mindegyik méces
mestere más művészi elvet követett. Az egyik
a méces testén csak a tektonikus formák
hangsúlyozására törekedett s csupán az edény
holdszárló alakú fűlét látta el plasztikai díszszel.
A másik ellenben a benyomás képszerű
gazdagságát a tektonikus hatás tisztaságánál is
többre becsülte s a méces felületét minden
oldalon domborművekkel borította. A két hossz-
oldalon dionysikus tárgyú képek váltakoznak,
a két edényszáj közötti teret pedig kezében
lámpával és timpanonnal futó kis rabszolga-
gyerek alakja tölti be. A domborművek tár-
gyukkal világosan utalnak a másvilág diony-
sosi örömeire. A másik méces alkotója egész
dekoratív fantáziáját az edényfűlre pazarolta.
Az akanthusz-kehely fölött szétrnyló hold-
szárló középső ívelését Zeus mellképe tölti be,
míg tőle jobbra és balra Helios és Selene
kis mellképei foglaltak helyet. A kettő közül
azonban csak az ifjú Helios mellképe maradt
reánk, melyet a méces korábbi tulajdonosa
tévesen illesztett az akanthusz-kehely fölé, a
holdszárló középeré. Zeus Helios és Selene kö-
zött, mint a mennybolt leghatalmasabb ura
jelenik meg előttünk. Fejtípusa emlékeztet az
Otricoli Zeusra, de kifejezésében több a nyug-
talanság; az arcz formai elemeire is lecsapott
a lelki indulat, mely már a fej erős oldalra-
vetésében is megnyilatkozik. Zeus-mellképünk
kidolgozása annyira finom és gondos s a belső
kifejezés a legkisebb részletekig czizellált for-
mákon át oly intuitív erővel tőr át, hogy bá-
ran tarthatjuk valamelyik Augustus idejében
Itáliában dolgozó kiváló görög ötvös alkotásának.

Ugyanabban a szekrényben, melyben a most
tárgyalt méces helyet foglal (24), egymás mel-
lett látja a szemlélő a római vallási élet néhány
jellemzetes emlékét. A Jupiter Dolichenus tisz-
teletére készített domborműves táblák, a Ju-
piter Sabaziosnak szentelt fogadalmi képek s
az Isis kultuszában használt sistrum, mind a
keleti vallásalemek térfoglalásának bizonyosságai
a római császárság késői századaiban. A keleti
kultúra leghatalmasabb közvetítői a Pannoniá-
ban állomásozó, Syriából toborzott legiók vol-
tak. De nemcsak vallási emlékeket, hanem más,
használati tárgyakat is sodort Pannoniába a
syriai import. Syriai műhelyek termékeire ös-
merünk a 24. szekrény alján kiállított, egykor
ezüstborításos vassisakokban. Ezek a Duna-
pentelén kiásott sisakok a Kr. u. IV. század-
ból valók s időrendben utolsó tagjai annak a
gyönyörű sorozatnak, melyet gyűjteményünk
görög, itáliai és római sisakokból őriz.

Az eddig rendezett szekrényeket a közel
jövőben újabbak fogják követni és tán nem
jogosulatlan az a reményesgünk, hogy a meg-
kezdett úton tovább haladva, a kapcsolat gyű-
jteményünk és a művelt nagyközönség között
ismét szorosabb leszen. Hekler Antal.

1. Szandálját megoldó Aphrodite. — 2. Domborműves bronzméces (Szilén számár hátán.). — 3. Bronzkancsó Pompejiből. — 4. és 6. Pajzskeretes dionysikus mellképek. — 5. Ujonnan felállított és rendezett vasszekrény: alul görög és etruszk sisakok, fent római bronzedények. — 8. Bronz méces Zeus és Helios mellképeivel. — 8. Haját bontó Aphrodite. (Nyakán ezüst torques.) — 9. Dionysikus bronzcsoport.

A HÍDFŐ MEGERŐSÍTÉSÉNEK MUNKÁLATAI A BUDAI OLDALON.

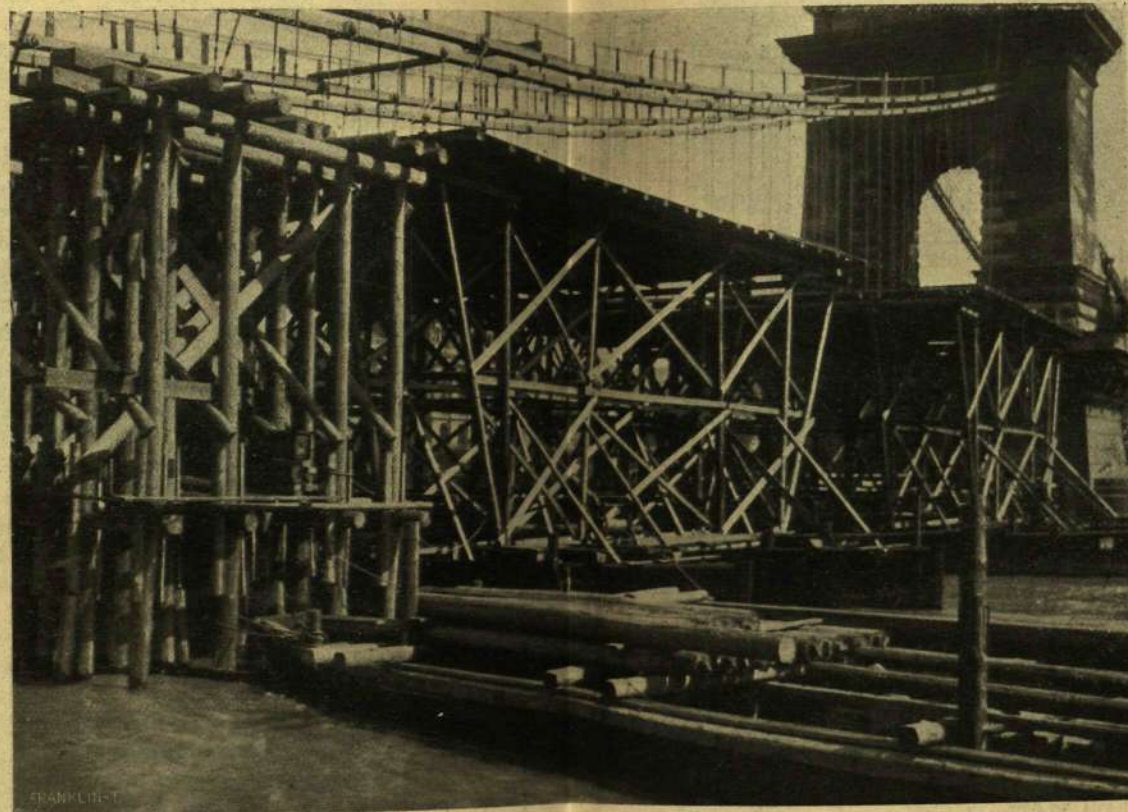
A HÍD EGY RÉSE A DUNÁRÓL NÉZVE, MOSTANI ÁLLAPOTÁBAN.

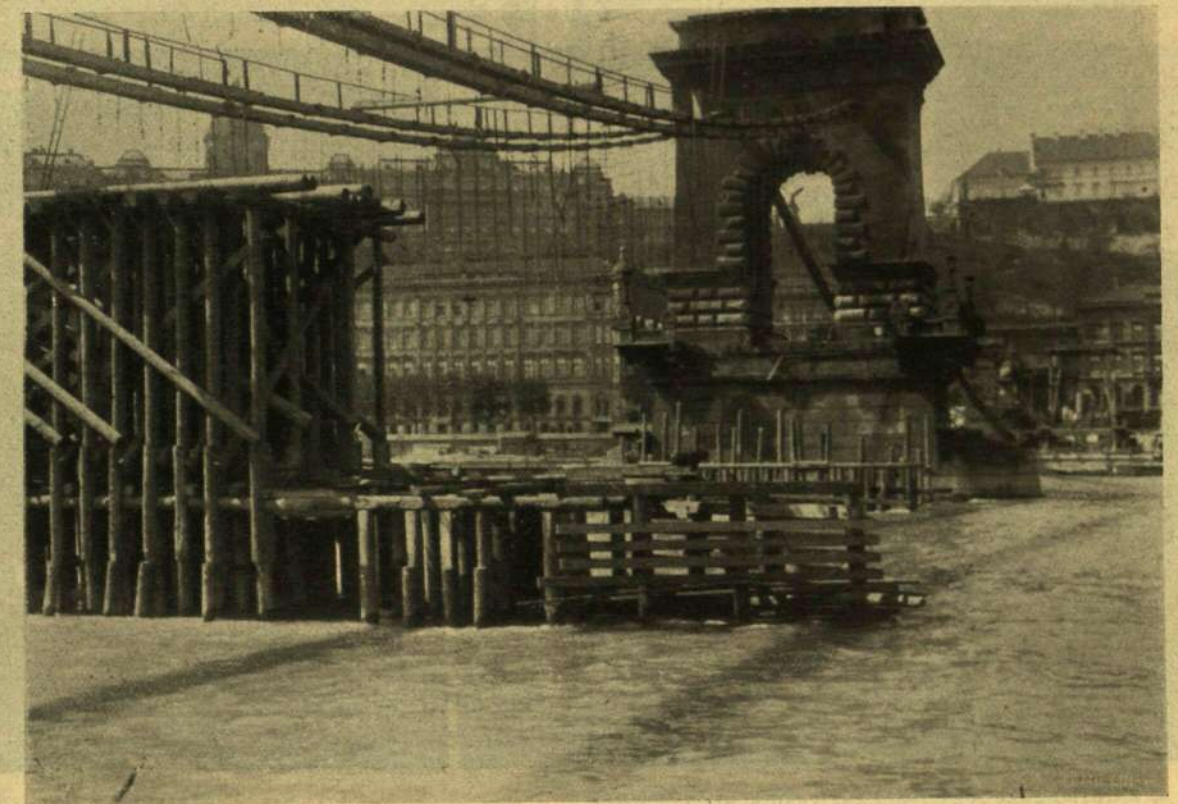
GYALOGJÁRÓ A RÉGI LÁNCszerkezeten.

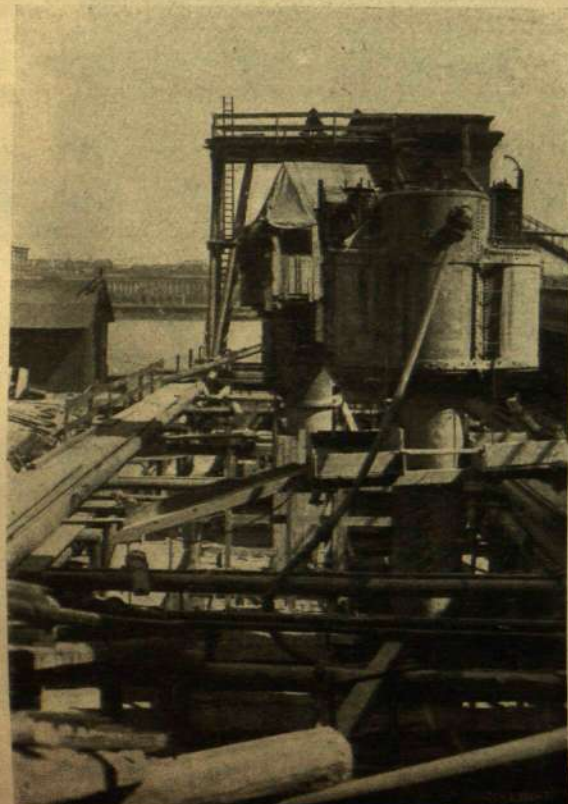
CZÖLŐPVERŐ GÉP.

MEREV ÉS ÚSZÓ ÁLLVÁNTOKRÓL SZERELIK LE A RÉGI LÁNCZOKAT.

MEREV ÁLLVÁNY A RÉGI HÍD ALATT.

PNEUMATIKUS ALAPOZÁS A BUDAI HÍDFŐNÉL.

A HÍDFŐ MEGERŐSÍTÉSE.

CZÖLŐPÖZÉS ÖZGÉPPEL.

A HÍDFŐ AZ OROSLÁNNAL.

AZ ÚJ LÁNCZEMEK A PESTI OLDALON FÖLRAKTÁROZVA.

A PINCZE ÉPÜLETE.

BÚRO KAZY JÓZSEF ÁLLAMTITKÁR A MEGNYITÁSKOR.

A MEGNYITÁS A PINCZÉK BEJÁRATA ELŐTT.

A HEGYALJAI ÁLLAMI KÖZPINCZE.

Az állami borpinczék között, a melynek most már az ország számos helyén vannak, ha méreteire nem a legnagyobb is, azonban kétségtelenül a legfontosabb célt szolgálja az a közpincze, mely a Hegyalja szívében Sátoraljaújhelyen épült és a melyet díszes ünnepség keretében az elmúlt vasárnapon nyitott meg báró Kazy József, földművelésügyi államtitkár. Ez a pincze tizenöt ezer hektoliter bor befogadására alkalmas, a sátoraljaújhelyi pályaudvarral szemben épült, csinos külsejű, egyemeletes, tornyos épület, különleges berendezéseket alkalmaztak az építésénél, a mely félmillió koronájába került a kincstárnak.

A pincze a talaj emelkedésének megfelelően 2-4 méter feltöltésen épült. Hetven méter hosszú főágból jobbra és balra huszonkét mellékág vonul, mindegyik huszonöt méter hosszú és vasbetonból készült, a többi helyeken pedig boltozatos és vasbetonnal kombinált téglából van. Négy és fél méter szélesek a folyosók, a hordók mindkét oldalán vasbeton ászkákban nyugszanak és itt alkalmazták először a Superator elnevezésű szellőző készülékeket. Ezeknek a szellőzőknek a felső vége a szabadba nyúlik, a szemlélőre azt a benyomást teszi, mintha kémény volna, a pinczében valamennyinek alul és felül van beáramlása úgy, hogy a téli és nyári időnek megfelelően lehet a pinczét vagy lehűteni, vagy meleg levegővel

A PINCZE EGY MELLÉKÁGA.

ellátni. Mindegyik elágazás ismét két részből áll, az egyik rész a friss levegőt vezeti be az épületbe, a másik a pincze levegőjét vezeti ki a szabadba.

A pinczében csak a Hegyalján használt, kis befogadóképességű hordók vannak, ez idő szerint leginkább három és fél hektoliter űrtartalommal, de később 10-12 hektos hordókat is helyeznek majd itt el. Vannak ezenkívül a pinczében ezer hektoliter befogadóképességű ezemthordók, valamennyi üvegezett belső résszel, a palack-osztályon pedig kétszáz ezer palacknak megfelelő hely áll rendelkezésre. Az egész pinczét villamos-körtek világítják meg, villamos áram hajtja a szivattyúkat is, a mint-hogy a közpincze egész gépüzemét villamos erőre rendezték be.

Ez idő szerint hatszáz ezer korona beesértékű, illetve ilyen áron vásárolt, voltaképpen azonban egy millió koronánál is magasabb értékű hegyaljai bor van a pinczében. Leginkább a következő fajtákból: 1911. esztendei termésű bodrogkislaludi, 1911. évi termésű mádi, 1909. évi termésű zsadányi szomorodni, 1911. esztendőből való tolsvai, 1911. esztendei termésű kistornyai négy puttonyos aszú és 1906. évi termésű tolsvai öt puttonyos aszú. Ez a bormennyiség a kincstár tulajdona, azonban a közpincze megnyitásával beszüntették a borok vásárlását és ezentűl csak kezelésre fogadnak el bormennyiséget a gazdáktól. p. j.

TAVASZI MUNKA. — Litzkel Antal rajza.

LILJECRONA OTTHONA.

Regény. (Folytatás.)

Irta Lagerlöf Selma. — Svéd eredetiből fordította L. B.

Minden olyan szomorú volt a papkisasszony előtt, a ki pedig majd az egész Lövdalát és a fél kerületet kapja örökségbe. Úgy érezte, hogy az a szegény gyermek az egyedüli, a ki nem hagyta el.

Öregnek és fáradtnak érezte magát, mert mindenki elhagyta. Olyan egyedül volt, mint az, a kinek minden barátja már a sirba szállt. Mióta Svanskogban volt, senkivel sem találkozott, a ki jót akart volna vele, a ki megsegítette volna. Midőn eljött onnan, mindennap várta, hogy majd jön valaki és megszabadítja a sok szomorúságból. Nem tudta, hogy kinek kell jönni, nem tudta, hogyan fogja megsegíteni, de úgy gondolta, hogy akkor annyi minden csodálatos történt, hogy ha már így megkezdődött, akkor folytatása sem lehet más.

De egyik nap a másik után múlt el, a nélkül, hogy történt volna valami. Hetek múltak, és valamennyi olyan egyforma volt, hogy meg sem tudta különböztetni emlékezetében.

Csodálatos és megfoghatatlan volt ez a csend körülötte. Néha úgy képzelte, hogy történik valami tőle messze, a mi ő vele összefügg. Mintha valakinek hangja csendülne meg a füleiben, a ki róla beszél, néha aggodalom szállta meg, mintha valaki vágyódna, hogy vele találkozzék. De egész február, egész március és egész április elmúlt, a nélkül, hogy valakitől üzenetet vagy levelet kapott volna, a ki megakarna őt szabadítani ebből a vaskeletzből.

Most már átlátta, hogy senkinek fog jönni. Egyedül kell a harcot megküzdeni, minden segítség nélkül. De mégis olyan nehéz föl-hagyni minden reménnyel. Azt hitte, hogy derék és hű barátokat nyert meg; és sehogyszem tudta megérteni, hogy nem törődnek vele.

Ez az öreg kő, a melyen ül, azt mondják, még abból az időből való, midőn Lövdala helyén csak egy pásztoroknyuhó állott útalan erdő közepében, ide jöttek a pásztorlányok minden nyáron teheneikkel és kecskéikkel. Ekkor egy fiatal legény padot vágott a sziklába, hogy kedvese azon megpihenhessen. Innen a hegytetőről ellátni egészen Lövenig és a templomig, és itt vártak esténként azok, a kiknek pásztoroknyuhójuk volt, vártak azokra, a kik

majd visszavezetik a vadonból az emberek közé. Ő is úgy érezte, a ki most ott ült, hogy ez a hely tele van vágyódással.

A papkisasszony tenyerébe temette arcát és sóhajtott. Sietniök kell, ha segíteni akarnak rajta. Már nem sokáig bírja ki. Már ez nem valami betegség, hanem haldoklás szomorúságban és elhagyatottságban. Már ide nem sokáig fog fölvészorogni.

De nemcsak az volt, hogy neki van szüksége segítségre és megmentésre, hanem Lövdalának is. Ez volt az otthona, melynek minden egyes követ szerette, a mely talán most el fog veszni számára.

Még csak április utolján voltak s így hideg volt egy helyben ülni. Lassan hát hazafelé indult, de most nem gondolt magára, csak egyedül Lövdalára.

Egy vasárnapon, március végén édes apa azzal az újsággal tért haza a templomból, hogy Liljecrona lelkész a király előtt lemondott a sjöskogai papságról. Édes apa ezt az ebédnél beszélte el, és Maja Liza nagyon elpirult. Azonnal megkérdezte édes apát, hogy tudja-e, miért nem fogadta el a nagy ekléziát. De erre nem tudott édes apa válaszolni. Annit hallott csak, hogy Liljecrona lelkész igen sok jót tett a hi-veivel és úgy véli, hogy az különösen nagy-lelkű férfiú lehet, midőn le tudott mondani a jólétéről és a magas állásról, csak hogy azoknál maradjon, a kiknek szükségük van rá.

Édes anyát is különösen érdekelte ez a hír. Még egyszer megkérdezte, hogy tényleg lemondott Liljecrona Sjöskogáról. És midőn édes apa megerősítette, hogy tényleg úgy van, akkor édes anya egy-nesen mondta, hogy most már édes apa kérelmezhetne.

Édes apa bizonyára nem sokszor maradt a felelettel adós, de most elémult és csak édes anyára bánt. Valósággal megjéjt, hogy tényleg lemondott Liljecrona Sjöskogáról. És midőn édes apa megerősítette, hogy tényleg úgy van, akkor édes anya egy-nesen mondta, hogy most már édes apa kérelmezhetne.

Édes apa bizonyára nem sokszor maradt a felelettel adós, de most elémult és csak édes anyára bánt. Valósággal megjéjt, hogy tényleg lemondott Liljecrona Sjöskogáról. És midőn édes apa megerősítette, hogy tényleg úgy van, akkor édes anya egy-nesen mondta, hogy most már édes apa kérelmezhetne.

és majdnem olyan erős mint azelőtt, de édes anya is jól tudja, hogy még nem tért vissza a régi egészsége.

Maja Liza azonban csak hallgatott. Nem mert megtenni ellenvetéseit, mert akkor édes anya még jobban neki lelkesül.

Midőn édes anya sem az egyiktől, sem a másiktól nem kapott feleletet, ismét elkezdett a dolog érdekében beszélni.

— Ha az ember sokáig ül egy állásban, idejekorán megvéni. Nincs hasznosabb, mint föl-rázni magát a kényelemből és új dologhoz látni.

Maja Liza úgy gondolta, hogy már édes apának egy kicsit későn van új munkához fogni, de azért megőrizte hallgatását.

Édes anya azután már úgy folytatta, mintha édes apa egész határozottan belement volna a dologba. Bár most majd új választást csinálnak, mégis jó lesz, ha édes apa holnap reggel el-utazik Karlstadba és utána kérdezősködjék, de a legjobb volna, ha egyenesen Stockholmba menne és személyesen adná át kérvényét a királynak. Tudja, hogy szép bizonyítványai vannak és jó pártfogókra is lehet szert, mert több főúrnál volt nevelő, a kik most a hatalmon vannak.

Maja Liza eddig csak édes apáért aggodott, de most eszébe jutott egy másik dolog, erre már nem tudott uralkodni magán, hanem ki-tört.

— Ha édes apa Sjöskogába költözik, akkor nem tudja megtartani Lövdalát.

Édes anya feléje fordult és ujjai valóságos karmokká görbültek össze. Az a nagy gyűlölet és utálat, a mit édes anya iránta érzett, bizony-talanná, valósággal értelemtelenné tette hangját, merre neki válaszolt.

— Édes apa nem kénytelen itt ülni és őrizni Lövdalát! Könnyen túl adhat rajta és szabad lesz, s olyan állást foglalhat el, a mi őt meg-illeti.

Édes apa befejezte az ebédet és sietve fölállt az asztaltól. Őrült, hogy végét szakíthatta a beszélgetésnek.

Most már tudta Maja Liza, hogy mit értett édes anya akkor, mikor azt mondta, hogy majd megtanítja őt még egyszer sirmi. Édes apának csak azért kellett kérelmeznie Sjöskogát, mert édes anya jól tudta, hogy Maja Liza minden-nél jobban szereti Lövdalát és semmi sem okoz-

hatna neki nagyobb bánatot, mint gyermek-otthonának elvesztése.

Egy hétig kellett édes anyának dolgozni, míg édes apát rábírhatta az útra. Édes anya mindennap kért és könyörgött, hogy legalább Karlstadba menne el édes apa, hogy meglássa, mint áll a dolog. De az utolsó percig úgy látszott, hogy nem sikerül rávennie. Bizonyára föl kellett volna hagynia a kísérettel, ha más valami nem jön a segítségére.

Édes apa már húsz éve volt Svartsjö papja és ezalatt az idő alatt sok gondja, baja akadt. Legelőször is a nagy templomépítés, ugyanis a régibe belesapott a villám és leégett, így hát új templomnak az építéséről kellett gondoskodni. Édes apának nem csak a királyhoz kellett pénzért fordulnia, hanem segítséget kellett kérni az előkelő uraktól is és egyik kerületből a másikba utazni adományokért. Mikor a templom elkészült, meg kellett adni, hogy legnagyobb részben édes apa érdeme volt és így természetesen nagy tisztelettel és hállával viseltettek iránta.

De az utolsó időben észrevette, hogy a hivatás kerülni kezdik. Most nem jönnek hozzá, mint azelőtt, minden ügyes-bajos dologban tanácsot kérni. Persze, mert most a nép azt hitte, hogy édes anya diktálja a jó tanácsokat. Édes apa azonban nem tudta ezt és kérésnek vette.

És mint a hívekkel, ép úgy volt a háznépvel is. A lakóház ép úgy, mint a templom, leégett és édes apának sok fáradságába és költségébe került az újraképzése. A háznép, mely nagyobb részt még édes apa előtt is Lövdalában szolgált, örült édes apa gazdálkodásának, mert ő mindenképpen barátságos volt. Most azonban mogorva arcokat lát, úgy a bérházban, mint a konyhában és nem akarja azt vádolni, a ki ennek az okozója, hanem csodálkozik, hogy miért lettek az ő régi derék szolgálói hálátlanok és barátságatlanok.

Ez mind édes anya segítségére jött, midőn rá akarta beszélni édes apát, hogy kéréselje Svjokogát. De még sem igen sikerült volna, ha az a Vetterrel való kellemetlen eset meg nem történik.

A papkisasszony olyan fáradt és egykedvű volt, hogy nem tudta biztosan a napot, de úgy tetszett, mintha márczius közepe lett volna, mikor édes anya annyira megjáért, hogy Vetter hazajött a fogságból.

Vetter egy kis házikóban lakott Lövdala északi részén, és tulajdonképpen valamennyien megriadtak, midőn meghallották, hogy hazatért, mert Vetter hírhedt tolvaj volt. Minthogy Vetter annyi év óta szomszédjuk volt és nem sokat törődtek azzal, hogy itthon van-e vagy nem, különösen mert tudták, hogy van annyi esze és nem lopja meg a legközelebbi szomszédjait.

Valahányszor Vetter fogságból visszatért, mindig megfogadta, hogy most már itthon marad, de sohasem tartotta meg a fogadását. Vetter szerette a foglalkozását és ép olyan büszke volt valamelyik ügyes lopására, mint édes anya a süteményeire. De az is volt a vége, hogy Vetter élete legnagyobb részét fogságban töltötte. Midőn édes apa és anya megházasodtak, éppen lakat alatt volt és édes anyának sejtelve sem volt arról, hogy ilyen hírhedt tolvaj lesz a szomszédja.

Most aztán annyira megjáért édes anya, mintha esztét veszítette volna. Édes anyának szilárd meggyőződése volt, hogy mindenki lop, éppen hogy édes apát kivéve és így örökös félelemben élt, hogy mint lopják a hozzátartozókat. Abban az időben, mikor édes anya előkelő házaknál gazdasszony volt, sok ezüstöt kapott ajándékba, a mit egy lábában őrzött és ezt minden este az ágya alá tette. És az ezüst volt a legdrágább kincs, de most, mikor ilyen tolvaj van közelben, ezt is elveszettek hitte.

Édes anya összes szekrényei és ládái oly jól el voltak zárva, hogy jobban igazán nem lehetek. De mióta Vetter hazajött, alig volt ideje másra, mint a lakatokat és a kulcsokat megvizsgálni. Esténként egy hatalmas baltát hozott elő a fűszekrényből és az ágya mellé tette, s addig nem nyugodott, míg édes apa töltött puskát nem akasztott a feje fölé.

Édes apa sehogyan sem tudta meggyőzni arról, hogy Vetter sohasem lopja meg a szomszédokat és így lehetetlen volt édes anya aggodalmát eloszlítani.

Midőn Vetter hazatért, néhány nap múlva

látogatába jött Lövdalába, a mint mindig szokta. Édes anya a konyhában volt és midőn meglátta az ablak előtt elmenni, megkérdezte, hogy kicsoda.

— Ez a Vetter — mondta a gazdasszony és csöppet sem esodálkozott. — Eljött, hogy jelentse a tiszteletesnek hazakerkezését.

Ezt nem várta volna édes anya, mert az ember, a ki most bement édes apához, tiszteletes és jámbor parasztnak látszott. A térdei összezecskültek és majdnem összeesett.

Azonnal beszaladt édes anya, a hogy tudott a szobába. Elővette az ezüstös ládát és leülve a nagyszobában a diványra, mindaddig a kezében tartotta, míg Vetter ott volt.

Sokáig kellett édes anyának így ülni a ládikóval ölelben, mert édes apának nagyon tetszett Vetter és addig el nem bocsátotta, míg el nem mondta utolsó tetteit. Aztán meg is kellett egy kicsit inteni, nehogy úgy lássék, mintha csak időöltésből beszélgetett volna Vetterrel.

Ezután édes anya is nyugodtabb lett azért, a mi a lakóházban volt. De annál jobban aggódott a csőrökért, de legeslegjobban az élesekamráért. Olyan régi és rosz lakatja volt, hogy mindenki kinyithatta. Ha nem volt a kules a kéznél, elegendő volt egy darab galylal megfordítani.

Épen azon a héten, mikor Svjokogáról a legtöbb szó folyt, elküldött édes anya Olaus kovácsmesterért Svjokogára, hogy új lakatot csináljon és pedig olyan jót, hogy egy tolvaj se tudjon megbirkózni vele. Négy egész nap dolgozott Olaus a műhelyében, míg elkészítette a lakatot, olyan nagyot és erőset, hogy édes anya is alig tudta megfordítani benne a kulcsot.

Mikor rátették az ajtóra, édes anya egész boldog volt. Maga csukta be este és a kulcsot magával vitte a hálószobába. Azt mondta, hogy ma éjszaka nyugodtabban fog aludni, mint már régóta nem.

Következő reggelen, midőn édes anya fölberdelt, a nagy kulcs ott volt érintetlenül a párnája alatt, de azért ez meg nem akadályozta, hogy valami csodálatos dolog ne történjen az élesekamarában az éjjel.

Az ajtó ép oly jól be volt csukva, mint tegnap este, mégis minden elmozdítható dolog, a mi benne volt, így a húsos teknők, kenyerek, sonkák és kolbászkok, a mérleg-súlyok, fűződnök, mind ki voltak hordva és szépen elrendezve a padrajzárón.

Minden kint volt, de semmihez sem nyultak és semmit sem vittek el, és midőn az ember a zárt ajtó előtt állott, nem győzött esodálkozni, hogyan történhetett mindez.

Édes anya azonnal azt mondta, hogy Vetter keze van a dologban. De midőn mindent átnézett és úgy találta, hogy semmiből egy morzsányi sem hiányzik, akkor igazán nem tudta megérteni a tolvajt.

Édes apa azután a reggeli sétája közben találkozott Vetterrel és akkor megkapta a magyarázatot.

— Vetter, Vetter! — mondta édes apa. — Mi van veled? Nem te voltál ma éjszaka a padlásomon?

Vetter egészen megsértődve válaszolt édes apának:

— Tiszteletes úr köszöntse a feleségét és mondja meg neki, hogy én sohasem lopok a szomszédaimtól. De nem azért, a mint ő gondolja, mert jó lakatjai vannak, hanem azért, mert én nem akarok.

Haj, haj! Ha édes apa a régi lett volna, akkor jót nevetett volna rajta, de most csak bosszantotta. Tudta, hogy ennek az esetnek hirtel mege az egész kerületben és mindnyájan nevetnek majd édes anyán meg talán rajta is.

Édes apa egy szót sem szolt Vetternek. Úgy érezte, mintha mindenkiben csatlakozott volna és már ninesen egy jó emberre sem a hivei között. Édes apa azt gondolta, igazán jó lesz, ha itt hagyja Svartsjö.

Midőn visszatért a házba, azt mondta édes anyának, holnap Karlstadba utazik, hogy megtudja, mi is van Svjokogával.

Édes apa csakugyan elutazott és midőn visszaérkezett, úgy látszott, hogy édes anyának igaza lesz, mert egészen föl volt frissülve. Volt Karlstadban és Stockholmban is és biztató ígéretet kapott. Most már valószínű, hogy itt hagyja Svartsjö.

Egy érdekes újsgot hallott édes apa utazása,

közben, tudniillik, hogy Liljecrona Finnerudban a tavasszal megönsült. Valami jelentéktelen asszonnyal, nem jó partii volt. Édes apa azt is hallotta, hogy ez volt tulajdonképpen az oka, hogy fentmaradt a finnekél.

Maja Liza nem mert valami közelebbit kérdezni a dolog fölül édes apától, mert édes anya szeme most erősen őt figyelte. De legalább megértette, hogy miért nem hallott semmit az ő jó barátjáról. És különösen azért lett oly bátoritan és hagyott föl minden reménnyel. Liljecrona lelkészben a merész és szilárd férfit látta és olyan bizalommal volt hozzá, mint a bátyjához. Mostanáiig várta, hogy majd előjön ide férfiasága erejében és majd mindent rendbe fog hozni. (Folytatása következik.)

KÉTSZÁZ KÖTET MAGYAR KLASSZIKUS.

Kulturánknak tagadhatatlanul legnagyobb kincse irodalmunk. Ez az egyetlen tér, a melyen legalább bizonyos mértékig szerves kulturális fejlődésről beszélhetünk s az egyedüli, a melyen nagy erőfeszítéssel fel tudunk emelkedni a nagy nyugati népek színvonalára. Mágse mondhatnók, hogy irodalmunk teljesen áthatotta volna köztudatunkat, hogy irodalmi multunk igazán benne gyökerezne a művelt magyar emberek lelkében s irodink eszméi és érzései a lélek titokzatos hajszálcsövein át beleszivódtak volna közönségünk tudatába. Még mindig beéri a legtöbb magyar ember azzal az ismerettel, a mit a középkorból hozott magával s a legtrikább esetek közé tartozik olyasvalakit találni, a ki meglelt korában is elő-előveszi valamelyik régi írókat, újra meg újra olvasgatja. Nálunk nincs meg irodalmi nagyjaink az a kultusza, a mi megvan például a németeknél vagy a francziáknál, hogy egy-egy nagy író iránt időnkint újra meg újra feltámad az érdeklődés, hogy a legtöbb művelt ember már korán kiválszítja kedves íróit, a kikkel egész életén át szívesen és szeretettel foglalkozik, hogy a közönség kereslete egyre újabb és újabb kiadásokra adna alkalmat a régi írók műveiből. A legtöbb magyar ember beéri diákori emlékeivel, melyeket tankönyvek és tanítási órákon keresztül, fejletlen írtetel kapott irodinkról.

Irodalmunk ennél fogva nem hat és nem él olyan elevenen, mint kellene. Ez is egyik olyan kincsünk, a mely ép úgy paragon hever, mint földünk nem egy természeti kincse. A helyett, hogy a magyar kultúra jegyezese-dési magya lenne, inkább csak tiszteletben tartott, de az életől messze eső emlék, — szinte olyasformán, mint a múzeumok archeológiai kincsei. Irodalmi kulturánknak olyan súlyos hiánya ez, hogy örömmel kell üdvözölni minden oly törekvést, a mely eszköze akar lenni ebben a tekintetben a haladásnak s melyben bele akarja gyökerezetni a lelkebe irodalmi multunk ismeretét.

E czél eszközeül indította meg legnagyobb multu és tekintélyű irodalmi társaságunk, a *Kisfaludy-Társaság Nemzeti Könyvtárát*, egy óriási méretű könyvvállalatot, a mely a művelt magyar emberek számára összegyűjti és közli mindazt, a mi bármiféle szempontból, akár esztetikai szépségénél, akár történelmi fontosságánál fogva értékes és jellemző. A honfoglalás mondáitól napjaink irodalmáig, benne lesz mindaz, a mit még ma is érdemes olvasni s csak az marad el, a mi már a maga korában sem volt értékes és érdekes, vagy a minek színét, tartalmát egészen és véglegesen kiszitta az idő. Az első primitív s csak közvetett formában ránk maradt megszólalásoktól a teljes, nagy és összhangzatos orkesztrumig megszólal a vállalat könyvsorozatából minden hang, a mely valaha művészi csengéssel kiröppent a magyar torokból: a legszebb, legnemesebb és legtartalmasabb magyar zene az, a mi a könyvek e hosszú sorából felénk zeng.

Ez a legnagyobb terjedelmű könyvvállalat mindazok között, melyek eddig elhagyták a magyar sajtót. Körülbelül kétszáz kötetre van tervezve. Legnagyobb íróink művei teljesen benne lesznek, a kisebbeké közül a legjellemzőbbek és legértékesebbek. Emlékirataink, történetírásunk klasszikusai, sőt még a régi magyar levelezések legérdekesebb darabjai is benne lesznek, szóval nem csupán a szorosabb érte-

lemben vett költői irodalom, hanem a többi ágakból is az, a mi formájánál, a nagy közönséghoz forduló hangjánál és súlyánál fogva is maradandó. Tükör e vállalat, mely annak, a ki belenézi, hiven megmutatja az évezredes magyar szellemi élet képét.

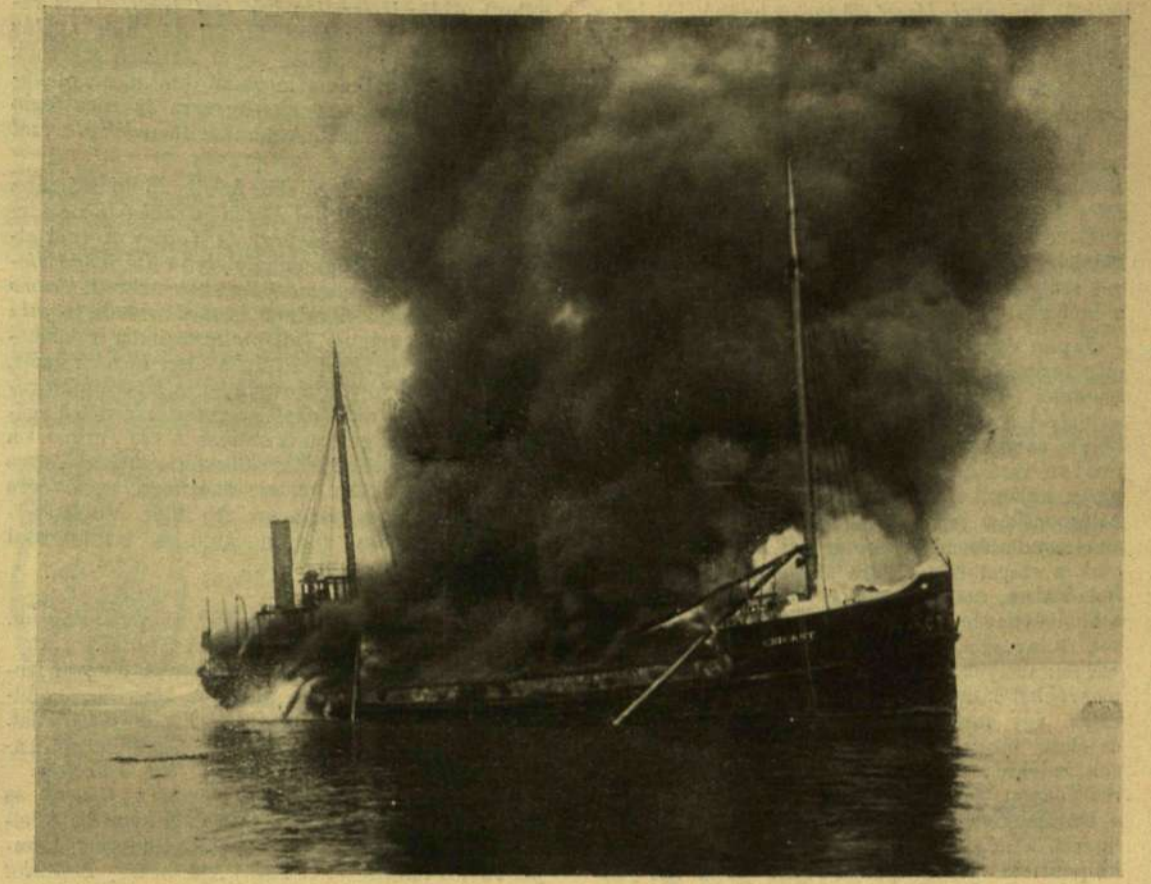
Jelentőségét nemcsak a benne foglalt kincsek adják meg, hanem összeállításuk módja is. Minden kötet kiváló irodalomtörténeti szakember kezébe kerül, a ki beható tanulmányok alapján, kritikailag állapítja meg az egyes művek leghitelesebb szövegét, régi kiadások s a hol lehet, a kéziratok alapján, feltünteteti a variánsokat, melyek bármi szempontból fontosak lehetnek, jegyzetekkel magyarázza, a mi magyarázni való s rövid, tömör és a mai irodalomtörténeti kutatás színvonalán álló, de előadásmodjikkal a művelt olvasóhoz forduló életrajzi bevezetéseket ad hozzá. Arczképek, kéziratok és régi kiadások hasonmásai fokozzák a kötetek érdekességét. Régi íróink tehát olyan felkészültséggel kerülnek az olvasó elé, a mely ennél jobban megkönnyíti megértésüket s a bennük rejlő értéke kiemelését. Hogy ez a munka csakugyan a megfelelő magas színvonalon fog elvégeztetni, annak teljes garanciáját nyújtja az, hogy a vállalat a Kisfaludy-Társaság erkölcsi presztigejével jelenik meg s a társaság olyan kiváló és buzgó szakembereket bizott meg a szerkesztés teendőivel, mint *Beöthy Zolt*, *Négyesy László* és *Császár Elemér*. Az egyes kötetek kiadói is irodalomtörténetünk jeles és hivatott művelői.

A vállalat kiadását a Franklin-Társulat vállalta magára; gondoskodott finom, szép nyomásról, jó papírosról, minden tekintetben tetszetős és tartós kiállításról. Évenként egy-egy hatkilenc kötetes sorozat fog a műből megjelenni; az első hat kötetes sorozat már meg is jelent.

Az első sorozat *Zrínyi Miklós* műveinek első kötetét adja: költői munkáit, az idilliúmokot, a Szigeti veszedelmet stb. *Négyesy László* gondozásával; azután a magyar drámai emlékeket Berzsenyiig, a középkori misztériumokat és moralitásokat, a reformáció korbeli hitvitázó színműveket, az iskolai drámákat, szóval azokat a törekvéseket, melyekkel a magyar szellem kedvezőtlen kulturális viszonyok között a drámai formát igyekezett meghódítani; e kötetet *Alszegehly Zolt* rendezte sajtó alá. Egy harmadik kötet, melyet *Császár Elemér* adott ki, a XVIII. századi deakos költőket, Rájnit, Baráti Szabót és Révait adja együtt; a negyedik Bajza József műveinek első kötetét, költeményeit, egy novelláját és kritikai dolgozatát foglalja magában; ezt *Szűcsi József* dolgozta fel. *Tompai Mihály* műveinek szintén első kötetét jelent meg, 1840 és 1847 között írott fiatalkori költeményeit, *Kéki Lajos* bevezetésével és jegyzeteivel. A hatodik kötetben végül *Bayer József* gondosan válogatta össze Szigeti József drámái közül a legértékesebbeket.

LINNEKOGEL NÉMET PILOTA 6300 MÉTER MAGASSÁGBAN OXIGÉN-LÉLEGEZŐ KÉSZÜLÉKKEL.

A «CRICKET» NEVŰ ASZFALT-SZÁLLÍTÓ HAJÓ EGÉSE A PORTLANDI KIKÖTŐBEN.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A Szentlélek lovagja. *Bíró Lajos* új regénye egy érdekes és új problémát s érdekes s új alakot fog meg. Egy pompás emberpéldányt, igazi magyar nagyurat rajzol, a ki tele van tehetséggel, egy nemes és értékes életre való késséggel, de hiányzik belőle egy képesség: az önmaga koncentrálni tudása s ezen a hiányon megtörik egész élete. Anyagilag tönkre jut, szertelen, duhaj életmód után, mire elvált feleségétől és maradék kevés pénzével a fővárosba jön, hogy addig, a mig ebben tart, eddigi úri életét élje, aztán a halálba megy. Újában hiába tartóztatja egy barátja, a ki úri származású ember létére megarátkozott a mai budapesti viszonyokkal, előkelő közgazdasági pozícióba jutott. Ajánlatokat tesz neki, hogy mikép hozhatja helyre elrontott életét, de ő gögösen elhárít magától mindent. Pedig még nem kés a halálra, még nem barátkozott meg vele, csöndes züllésé adja magát, az igen gögös ember módjára, inkább korrekortársot vállal egy híres író közbenjárására s külvárosi kis csaszékekben fogyasztja életét. Elcsészéből egy időre felemeli barátjának a leánya, egy okos, kedves, jó pesti leány, a ki lassan öntudatosabbá válik szerelmet kell benne. Szerelmi vallomását azonban a leány elutasítja, mire visszatér a züllésbe, újra a halál arculatát keresi és napról-napra közelebb jut hozzá. Az alak jól van megalatva, ilyen magyarokat valamennyien el

tudunk képzelni, mert láttunk már hasonlókat. Semmi sem gyakoribb nálunk, mint az olyan magyarok — és épen az igazi magyarokból valók — a kiknek szintén az a tragédiája, hogy nem tudnak belsőleg koncentrálni és nem tudják ősi irtigójukat beleilleszteni a mai élet kényzszerűségébe. *Bíró* az alakot néhány nagy vonással, szinte absztrahálva rajzolja s ezzel azt nyeri, hogy tisztán, világosan áll előtünk s nem marad kétség az író szándéka iránt. A regény egyetlen leány-alakja szintén tipushoz tartozik, egy újabban sokat gúnyolt tipushoz: gazdag pesti leány, a ki tele van ismeret-szomjjal, kultúra iránti vágygal, de az nem válik benne — mint közönségesen szokott — sznobizmussá, hanem a belső harmónia, jószág és az életben való mozgás biztonságá bájosa és komoly harmoniába olvaszta. Sok más figyelemreméltó vonás is van a regényben: az író, a ki boldogtalan sikerei miatt, mert érzi, hogy nem azokkal a képességeivel szerelte, melyek benne a legbecesebbek s boldogtalan, urt a halhatatlanság neki elérhetetlen fantomja után vágyik — egy silhouetében kitűnően megrajzolt főbankember, a Budapesten mind gyakrabban való fél-zsidó, fél-gentry családok sajtáságos színe: különösen egy jelenet, a mely a főszereplőt barátja estélyén a bankemberek neki egészen idegen világába vezeti, a melynek nem érti a levegőjét, az emberei beszédét, modorát s veleszületett irtigójét még jobban fokozza az a lealázókat érzelt feszélyezettség, a melytől nem tud szabadulni. A regény egy darabot mutat abból a társadalmi kavardásból, a mely a mai Budapest egyik legfeltűnőbb jellemvonását adja s a melyben sok érték nyer új értékelést, sok új érték keletkezik és sok szép, de a mai élettel megérni nem tudó erő elpusztul.

Rudnyánszky Gyula *Mária-dalai*. Még a nyolcvanas években jelent meg először *Rudnyánszky Gyula*, a nemrég elhunyt költő *Mária-dalok* című könyve, a magyar Mária-kultusz egyik legszebb terméke s a magyar katolikus vallásos költészet egyik szép, tiszta és lelkes alkotása. Annak idején a magyar katolikusok nagyon felkarolták, kedves könyveik közé avatták, úgy, hogy a könyv példányai már rég elkelték. A költő élete utolsó szakában foglalkozott a könyv új kiadásának gondolatával, sajtó alá rendezte, megírta a megrendelési felhívást, — de az új kiadás megjelenését már nem érte meg. Csaldájára maradt a könyv megjelenetének gondja s most ők bocsátják a közönség kezébe, felhívva rá mindazok figyelmét, a kik *Rudnyánszky* költészetét szerették s a kibben elevenen él *Száz Mária* kultusza. A könyv mint költői mű is valóban értékes, vannak mélysegei, belső igazság emeli hangját és szava tele van szárnyaló erővel. A katolikus vallási érzés legköltőibb eleme méltó módon, igazi, átértett költészettel szól belőle. A ki a könyvet megveszi, nemcsak gyönyörűséget serez vele magának, hanem a költő anyagi bizonytalanságban maradt árváinak helyzetén is enyhít vele. A könyv, különböző dísz kiállítás szerint 350, 10-55, vagy 20-55 K. árban kapható a költő özvegyénél (VII. Thököly-út 85).

Szinnyei József emlékezete. A magyar bibliografiai tudomány legteljesebb és legbuzgóbb műve-

lőjéről, Szinyei József-ről meleg hangú, jól informált és írói formára is szép emlékszedet mondott az Irodalomtörténeti Társaság közgyűlésén Pintér Jenő s munkáját most önálló füzetben adta ki. Az emlékszedés hiteles és szeretettel szerezett képet rajzol az öreg Szinyei pályájáról és egyéniségéről, fogalmat ad a munkáról, a mit hosszú és tevékeny életében végzett, megállapítja a munka jelentőségét s kellő nyomatékkal emeli ki azt az erkölcsi értéket, a mely Szinyei szakadatlan és lelkes munkájában, életének egész folyásában rejlik s igazságot szolgáltat neki azokért a méltánytalanságokért, a melyeket egyes kritikussai részéről szenvedett.

Japán és a japánok. Dr. Csige-Varga Antal elég terjedelmes könyvet írt Japánról. A könyv szemmel láthatólag abból a prestigéből táplálkozik, a melyet a japán nemzet újabb időkben művészetének európai elismerésével, a tudományban és iparban való haladásával, de különösen az orosz-japán háborúban kimutatott vítétségével szerzett. Aláispontja a japánokkal szemben a bálmulat és az elragadtatás, mint az európai írók legtöbbször, csak a szépet és jót látja abban a csodálatraméltó haladásban, melyet a távoli Kelet szigetországja az utóbbi évtizedekben tett. Nem közvetlen benyomások és tapasztalatok alapján dolgozik, hanem könyvekből, melyeket mint a könyve végén álló forrásjegyzékből láthatjuk, gondosan és jól válogatott össze. Így messziről igyekszik a japán szellemet és életet megismerni és megismertetni s nagyon sok érdekes adatot, megállapítást is hord össze. Szól Japán történetéről, nyelvéről és irodalmáról, a buddhizmus hatásáról, a művészetéről, az oktatásügyről, a nép jelleméről, gazdasági helyzetéről és külpolitikai törekvéséről. Mint ismeretterjesztő munka, jól megállja helyét Csige-Varga Antal könyve s bizonyos egyéni érdekeséget ad neki hazafias íze, a mely mintegy példát szeretné felmutatni a japánt a magyartek s a japán állapotok rajzában félszemmel mindig hazatekint. Sok szép illusztrációja is érdekesebb teszi a könyvet.

Magyar könyvtár. Radó Antal szelvében olvasott és kedvelt vállalatának új sorozatában harmadik érdekes füzet jelent meg. Az egyik Coleby és Knoblauch Az igazgató úr című komédiája Mikeš Lajos fordításában, melyet a legutóbbi hetekben adott elő először a Nemzeti Színház, a másik Lakatos László novellás füzetét Lancelot és egyéb történetek címmel, a hamarosan nagy népszerűsége jutott írónak két új novellája, csupa finom, érzékeny lélekből fakadt és előkelő stílusművészettel kidolgozott munka, a harmadik végül egy

nálunk eddig ismeretlen író Hal Godfrey kis regénye, Miss Semaphore megifjodásának csodás története; egy jellemzően angol történet, melynek humoros fantasztikumá megfodította az angol közönséget s bizonyára a magyarra is meg fogja tenni a maga hatását. A munkát Benedek Marcell fordította.

A «Jó Pajtás», legújabb, április 26-iki számába Lampérth Géza, Angyal Alíz és Endrődi Béla írtak verset, Szemere György és Tábori Kornél elbeszélést, Sebők Zsigmond folytatja Dörmögő Dörmögő szerencséje címen új maczkó-ciklusát, Mauks Kornélia érdekes történet közlését kezdi, Gyula bácsi Hód uram, az építőmester címen ír természetrajzi cikket, Endrődi Béla szép képet rajzolt, Benedek Elek folytatja regényét. A kis krónika rovat apróságai, a rejtvények, szerkesztői iréniek egészítik ki a szám gazdag tartalmát. A «Jó Pajtás»-t a Franklin-Társulat adja ki, előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér, félévre 5 korona, egész évre 10 korona, egyes szám ára 20 fillér. Mutatvány-számot kívánatra ingyen küld a kiadói hivatal (IV. ker., Egyetem-utca 4.).

Új könyvek: A Szentlélek lovagja. Regény, írta Bíró Lajos. Budapest, Singer és Wolfner. Ára 3.50 K. Idősebb Szinyei József emlékezete. A Magyar Irodalomtörténeti Társaság 1914. évi közgyűlésén felolvasta Pintér Jenő. Budapest, Franklin-Társulat. Japán és a japánok. Írta dr. Csige-Varga Antal. Budapest, Franklin-Társulat; ára 5 korona. A Magyar Könyvtár új füzetét: Coleby és Knoblauch Az igazgató úr. Csaldá komédia 4 felvonásban, fordította Mikeš Lajos. Budapest, Lampel R. (Wodianer F. és Fiai.) Ára 60 f. — Lancelot és egyéb történetek, írta Lakatos László. Ára 30 f. — Hal Godfrey: Miss Semaphore megifjodásának csodás története. Fordította Benedek Marcell. Ára 60 fillér.

HALÁLOZÁSOK.

Elhunytak a közelebbi napokban: B. MOLNÁR SAMUEL, Czegléd város volt országgyűlési képviselője, 74 éves korában Czegléden. — Kisvárdai és zokoli SZOKOLY TAMÁS, ügyvéd, volt országgyűlési képviselő, 63 éves korában Nagyváradon. — GOTTL ÁGOSZ, kuriai tanácselnök Budapestben. — Dr. BESSNYEY BÉLA, itélőtáblai bíró Újtutafüreden. — Nagymagyari dr. MOLNÁR GÁBOR, nyug. tábornok, hadbíró, 57 éves korában Budapestben. — MONCSER JÓZSEF,

szolnai főesperes és kanonok, 73 éves korában Nyitrán. — ZALAVÁRY ANDOR, nyug. véspréme gyűlési elnöke, 42 éves korában. — HODOCHINI és dedinai dr. DEBINSZKY BÉLA, Csanád vármegye nyugalmazott főjegyzője, 53 éves korában Budapestben. — Id. zágonyi báró SZENTKERESZTY PÁL, 57 éves korában Erzsébetvárosban. — Csikszentsimoni és ernyesi LAKATOS KÁROLY, hírlapíró, 61 éves korában Budapestben. — CSOMÓRY JÓZSEF, m. kir. adóhivatali főoszt., 59 éves korában Kassán. — Jászberényi KÁLMÁN ERNŐ, nyug. államvasúti főfelügyelő, 66 éves korában Budapestben. — SZERN HENRIK, államvasúti főellenőr, 50 éves korában Budapestben. — KUBINYI ANDOR, a rimaszombati pénzügyigazgatóság vezetője, 63 éves korában Rimaszombatan. — KOVÁCS KÁLMÁN, a zilahi ref. Wesselényi-kollégium tanára, 28 éves korában Budapestben.

Id. MÁRTON FERENCZÉ, Márton Ferencz, a jeles székely festőművész édesanyja Csikszentgyörgyön. — ÖZV. GERTLER JAKABNÉ, szül. Schwarz Róza, 101 éves korában Budapestben. — ÖZV. PÉCHYJÁNOS PÉCHY LÁSZLÓNÉ, szül. tájházi s tarkeői Tahy Mária, 86 éves korában Kassán. — Izsápalvi LAVOTHA GÉZÁNÉ, szül. Kalocsay Teréz, 45 éves korában Budapestben. — ÖZV. BENKŐ ISTVÁNNÉ, szül. Leitner Erzsébet, 71 éves korában Vésprémben. — Kisgeszéni SZABÓ SÁNDORNÉ, szül. hodászi Hodász Amália, 70 éves korában Bucsun. — ÖZV. HEKLER ELEBNÉ, szül. Kralovszky Vilma, 56 éves korában Budapestben. — ÖZV. UGRIK KÁLMÁNNÉ, erdőtársai Fejér Róza, 52 éves korában Kiskőrösön. — ÖZV. PAJER ANDORNÉ, szül. Vogel Róza Huspáson. — HIRSCH GIZIKÉ, 16 éves korában Csurgón. — ÖZV. GELB JÓZSEFNÉ, 74 éves korában Budapestben. — FABRYZ IZABELLA, 51 éves korában Budapestben. — TAKÁCS LONKA, Janicsek Andor székesfővárosi tüzoltóparancsnok nevelt lánya, San-Remóban.

EGYVELEG.

* Tibeti állat a londoni állatkertben. A londoni állatkert ritka emlőssel gyarapodott nemrég: a takin nevű kerdőzdővel, a melynek hazája Tibet. A takin valamivel nagyobb, mint a kecske és zömökebb, erősebb. Testét durva, hosszú, barna szőr fedi, a mely nyakán sörényt képez. Életmódjáról a természetrajzi tudomány nem sokat tud, mert eddig csak kevés európai vadász járt Tibetben és ezek se igen tanulmányozták. A londoni állatkertbe

került példány a butthoni maharadza ajándéka és a fogságban hamar megszeliődött. Most azon vannak, hogy pártját is megszerzezzék, mert különben mégis el fog pusztulni a honvagy miatt.

* Öt millió munkás foglalkozik a világon jelenleg bányászattal és annak, a mit termelnek, értéke 25 ezer millió korona. Viszont ennek a szédítő összegnek 60 százaléka a szén- és vasbányászatra esik.

* Kolumbus hazvainak vándorlása. Az újjelég halhatatlan felfedezője 1506-ban halt meg és Valladolidban temették el. Az ottani temetőből nemokára a sevillai karthauziak kolostorába vitték át, de ott sem pihenhetett sokáig, mert 1536-ban elszállították San-Domingo szigetére, az ottani székesegyházba. Hamvai 205 évig pihentek ott, a mikor, 1741-ben kivették a sírból és Kuba szigetére vitték, a santjago székesegyházba. Allítólag San-Domingo lakói nem akartak megvárni az ereklyétől és Kolumbus csontjainak felét ott tartották. A mikor Kuba felszabadult a spanyol uralom alól, a hamvak visszakerültek Sevillába és ott vannak ma is. Most pedig fölmerült a terv, hogy újra elvizzik azokat Amerikába, és pedig SanFranciscoba, a hol a Panama csatorna-megnyitása alkalmából világhírlátlás lesz.

Székelly Aladár művészfényképész, IV., Váci-utca 18., tudja, hogy külföldi utjáról visszatért és műterme személyes vezetését átvette.

Divatosak, jók és olcsók a világhírű brünni szövetgyári cég, Siegel-Imhof szövetjei. Direkt szövetbeszerzések által magánüzemeknek is a lehetőség nyújtatik magukat a legdivatósabb s legjobb szövetekkel legalacsonyabb gyári ártért ellátni.

Az országos balneológiai kongresszus mai délelőtti ülésén Dr. Mester Emil előadása az ivándi «Magus» vizről volt a legkiemelkedőbb pont. A II. sz. belklinikai orvosa több mint 100 esetet említett fel, amelyekben a «Magus» gyógyvizet kiváló gyógytani hatást fejtett ki, minden más orvosság alkalmazása nélkül s általában mindazon esetekben győztek meg kitűnő hatásáról, amelyeknél eddig a karlsbadi és marienbadi vizek voltak javalva. Ezen előadásához elsőnek Jendrassik tanár szót hozta, mertoldva fentiek fejtegetését azaz, hogy klinikáján négy év óta karlsbadi vizet egyáltalán nem alkalmazva, gyógyérték tekintetében nemcsak egyenrangunak tanulta megismerni, hanem minden alkalmazott esetben a karlsbadiit felülmulja. Lelesz szavakkal felhívja a fürdőorvosokat, hogy magyart fürdőkben honosítsák meg a karlsbadii gyógymódot és használják a «Magus» vizet.

Májusi fürdőzés a szabadban. Az egészségre nézve egyike a leghasznosabb dolgoknak a szabadban való fürdőzés. Igen sokan vannak azonban olyanok,

akiknek megrongált egészségi állapota nem engedi meg, hogy beváják a nyarat, amikor a tengeren vagy tavakon megindul a fürdőélet. Ezekre szenzációképen fog hatni egy nagy fürdőhelynek azon útjása, hogy rádmattartalmu forrásvizéből nagyszabásu szabadfürdőt létesített, amelynek hőfoka állandóan 25 C°. Ez az útjás egyik része azon kiterjedt sporttelepnek, melyet Tobelbad igazgatósága létesített és amely hivatalosan van arra, hogy a szellemileg fáradt és testileg szabadban való mozgás és fürdőzés által visszazereze frissességét, rugóképességét és munkaképességét. A győryőri forrás erők között elterülő mezőkön már május havában egész újranyú fürdőélet folyik Tobelbad gyógyfürdőben, amely az összes eddig bevált diétás és egyéb kurák mellett felmutatja sportkurákat is. Ezen útjásért mindenki üdvözölheti a Grac mellett Tobelbad gyógyfürdőt, mint a fürdőéletben korszakalkotó uttörőt Európában.

A nők ideálja a szép arczsín, az a mátt, a rizstokratinus teint, amely a valódi szépség csalhatatlan jele. A ráncok, szepők és piros foltok teljes hiánya; tiszta és sima arczbőr: ez az eredmény érhető el a Crème Simon és a Simon-féle poudert és szappant együttes használatával. Csak valódit kérjünk.

A nők ideálja a szép arczsín, az a mátt, a rizstokratinus teint, amely a valódi szépség csalhatatlan jele. A ráncok, szepők és piros foltok teljes hiánya; tiszta és sima arczbőr: ez az eredmény érhető el a Crème Simon és a Simon-féle poudert és szappant együttes használatával. Csak valódit kérjünk.

SAKKJÁTÉK.

2897. számú feladvány Bobrow Páltól. Moszkva.

A chessboard diagram showing a position for a problem. The board is labeled with letters a-h and numbers 1-8. The caption reads: "Világos indul és a harmadik lépésre mattot ad." (White starts and mates on the third move.)

Szerkesztői üzenetek.

Szatmár K. S. Azt az «Irodalmi kört» nem ismerjük, soha hírt sem hallottuk; a kérdőzett lapnak egy számát láttuk, azóta sem többet, nem tudjuk, megvan-e még.

A sors szerelnye. Kikelet stb. Jó volt megjelölni sorai végén abah jgyekkel a rímeket, mert különben bizony algha vottuk volna észre. A mint hogy csak az írás módjáról ismerni fel, hogy verset akart írni.

Április. Valamelyes érzékeny hangulat van benne és meglehetős routine is, de több alig. Megtérés. Kedves kis versike, kisebb igényű helyen el is kelne, de mi többet kívánunk, különösen új embertől, a ki fel akar tűnni dolgoival.

Bebordít. Fehér éjszaka Ócska, szentimentális szólalom, minden eredeti iz nélkül. A kommunistákhoz. A nemzetiségek. Nem nekünk való dolgok, különben azt hisszük, másnak sem igen való.

The paradise lost stb. Közép-minőségű dolgok, se nem igen jók, se nem igen rosszak, inkább ügyes verselöt és irodalmi hangulatok folyékony utánérző-jét mutatják, mint eredeti egyéniséget.

A víz és a technika. A cikket nincs terünk közzölni; visszaküldendök a kéziratot, de nem tudjuk az címét.

KÉPTALÁNY.

H M R É O O O L.
A B G
K I S N P
O T M m ü L S

A «Vasárnapi Ujság» folyó évi 13-ik számában megjelent képtalány megfejtése: A nagy gondok jó tulajdonsága, hogy megemésztik a kis gondokat.

Felolós szerkesztő: Holtz Pál. Szerkesztőségi iroda: Budapest, IV., Vármegye-u. 11. Kiadó-hivatal: Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

Schweizer-féle selyem közvetlenül Svájcából

Székeskedők ruhára és bűzra való lavaszi és nyári udonságainkból: orsponból, impriméből, duchesebél, chinebél, crépe de chinebél, svájci mousselinből, melyeknek méterje 1.30 koronától feljelle, feketében, fehérben és színesben kapható, — 10 filléres levelező lapot miniat és dívtárpépl kedvel.

Magyar levelezés. Csakki szavatolt, tartós selyemanyagokat árulunk. A szállítást ki. áruag magánosoknak, vám- és bermentesen történt.

Schweizer & Co., Luzern U 23 (Schweiz) ad. szállítók.

Kufeka

Gyermekeknek és felnőtteknek.

Pompás tápszer egészségesek, gyengélkedők, fejlődésben elmaradt gyermekeknek bármely korban. Elősegíti az izom- és csontképződést, elhárítja és megszünteti az emésztési zavart, diarrihót, hányingert, bélmuratot.

Steckenpferd-lillimonteszappan

Bergmann & Co. cégétől, Tetschen, a/Elbe. egyre nagyobb kedveltségnek és elterjedtségnek örvend, szeplő ellen való elismert hatásánál fogva s a bőr- és szépség gondozásában való fölülmulhatatlanságáért. Ezernyi elismarólóval! Sok legnagyobb kitudtelés! Bevásárlásnál óvatossá! Ugyeljen nyomatékosan a Steckenpferd védőjegyre és a cég helyes nevére! Darabja 80 fillérrét kapható gyógyszerüzletekben, drogériákban, illatszerteletekben, stb.

Hasonlóképpen kitudtel Bergmann Manera lillimontezje (70 fillér egy tubus). Kitudtel szer női kezek gondozására.

Serravallo kina bora vassal

Kyriénikus kiállítás 1906. Legmagasabban kitudtel Erőmtósszer gyengélkedők, vérszegénység és lábbadatok számára. Ekvagy-gerjesztő, idegerősítő és vérjavító szer.

Kitudtel 7000-nél több orvosi vélemény.

I. Serravallo, es. és kir. udv. száll. Trieste-Barcola. Vasárrolható a gyógyszerüzletekben félliteres üvegekben kor. 2.50, literes üvegekben kor. 4.50.

PALMA

Valódi Svájci himzések

Ruhák Blúzok 11.50 kor-tól kezdve. 3.85 kor-tól kezdve. Gyermekekruhák 5.75 kor-tól kezdve. Legjobb svájci himzés, batizston, villon, krepdnon, vásznon és selyem újdonságokon. Kérje dívtárpépléket 197 és himzés-mintákkal ellátott új mintagyűjteményünket Magyar levelezés. Himzett ruháink varraókon, azonban rendelésre különféle nagyságú mintalapokat szállítunk.

Schweizer & Co. Luzern Svájc

MATTONI-FELE GISSHÜBLER természetes égvényes SAVANYÚVIZ

Fog-Krém KALODONT Szávjiz

Költőgépek

hál és vadszárnyas részére jóvoldelmöz baromfiudvart szakszerűen és otosón berendez, mindentéle talbaromfi és szoknak tudását, az összes szakkészletét cikketek szállít a különlegeságyár

NICKERL & Co. G. m. b. H. Központ: Wilm-Inzerardart. Triesterstr. No. 50. — Telefon 9120. 144. sz. katalógus 30 ill. ellenében. Önköltség értékelés gyárminőségéről!

A karcusnág is szépség.

Hogy karcusnág legyen, nem elegendő étel- és italban mértékletlenséget tanusítani, szükséges még egy oly szer is, mely az alakot karcusná és elegánsá teszi, a fölösleges zsír eltávolítja és egyuttal az egész szervezetnek kellemes. Csak egy biztos és ártalmatlan szer van és ez a CHARM-TEA, mely tisztán növényi alkotrészekből áll. Egy hónapra való tea dobozban, hat koronába kerül.

Főraktár Ausztria és Magyarország részére: TÖRÖK JÓZSEF GYÓGYSZERTÁRA Budapest, VI. ker, Király-utca 12. szám.

JESCOZIPÖK" ELSÖRENDÜK! Egységárak: A legjobb 12-50 kor. A legelegánsabb 16-50

Angol varrott fekete, barna, lakk ujdonságok.

FAKTÁRAK: Deutsch Antal IV. ker., Keesleméti-utca 19. sz., IV. ker., Kossuth Lajos-utca 2. sz. és VII. ker. Erzsébet-körut 36. szám. — Telefon: 44-57. — Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Uj, pompás gyógyépület.

Rohitsch-Sauerbrunn

Stajer tartományi gyógyintézet. 600 szoba 2. — kor-tól felebb, vilámos világlás, illt. banyai társulat.

Magyarországi főlevező: Hoffmann József csónál, Budapest, V., Báthory-utca 6. szám.

lvó- és fürdőkurák kiváló gyógyeredménnyel: gyomor-, bél- és májbajoknál, epokónél, cukros huyyárnál, köszvénynél.

Május 15. — szeptember 30. — Éjta, szabálytalan. Szől- és permentes. — Prospektusok.

Berson

Summizsarok a legjobb

ELSŐ MAGYAR ALTALÁNOS BIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG BUDAPESTEN.

I. Tűz-, szállítvány-, jég- és betörés-biztosítási üzlet.

Table with financial data for the first Hungarian General Insurance Company, including columns for 'Kiadások' (Expenses) and 'BEVÉTELEK' (Revenues) for 1913.

II. Életbiztosítási üzlet.

Table with financial data for the life insurance department, including columns for 'Kiadások' (Expenses) and 'BEVÉTELEK' (Revenues) for 1913.

MINAEZÜST... részletfizetésre Elek és Társa Rt. Bpest, IRODAK: V. Bálvány-u. 18. Bpest, ÜZLET: VI., Andrásy-ut 1

LOHR MÁRIA (KRONFUSZ) Gyár és főüzlet VII., Baross-u. 85. Telefon: József-2-37.

KELETI J. Bpest, IV., Koronahercz-ut. 14/16. sz. (Gr. Szapáry-udvar.) Képes árjegyzék ingyen és bérmentve

Nemzedékek mulnak el, de a „PILULES ORIENTALES” megmarad s nemcsak tartós, hanem állandóan fokozódó sikerével is eklatáns bizonyítékát adja kétségbevonhatatlan hatásának a kebel szépitésére és megszilárdítására.

Álmódott róla Ön asszonyom, ki a soraikat olvassa s a kínok kínjait... megmondjon egy doboz Pilules Orientales...

Mme O. ez írja: A Pilules Orientales-al elért eredményem... Csak a Pilules Orientales...

Knuth Károly mérnök és gyáros

Cs. és kir. fensége József főh. udv. szál. Gyár és iroda: Budapest, VII., Garay-u. 10.

Verszegénység, ideges fejfájás, anémia ellen a legnagyobb orvosi tekintélyek ajánlják

ROZSNYAI VILÁGHIRU VASAS CHINABORÁT melynek kitünő voltán mindenki elismeri.

IDEGYÖNGE FÉRFIAK... St. Markus-Apotheke, Wien, Hauptstrasse 130

TEA, háziszor... JULIUS BITTNER győgyezésszél... Reichanau Med. Oest. kapható.

LAWN-TENNIS és az összes angol sportkellékek a legjobb vállalkozás. TENNIS-RAKETTEK és labdák, Football, Hockey, Polo, Golf, Croquet.

Angol borbutoripar... KENDI ANTAL Budapest, IV. ker. Semmelweis-u. 7. sz.

AMPUTÁLT ÖN?... KELETI J. betegápolási cikkeket és testgyógyászati gépeket gyára.

Kész ágyak jó cseh ágytollból!!!... Angol borbutor, Ebédőszékek szakaszeri gyártása.

Ki akar egy órát ingyen?... Ne veszdődjék régi rossz lámpákkal, mikor csekély havi költségnél fejében a legideálisabb világítás a...

WIKTORIN-FÉNY... könnyen beszerezhető! Nincsen kanóca, nincsen vezetke, bárhova vihető...

Valódi brünni szövetek

az 1914 évi tavaszi és nyári időnyre.
Egy szelvény 1 szelvény 7 kor.
3.10 m. hosszú 1 szelvény 10 kor.
teljes férfruhához 1 szelvény 15 kor.
(kabát, nadrág, és mellény) 1 szelvény 17 kor.
elegendő, csak 1 szelvény 20 kor.

Siegel-Imhof Brünn

Minták ingyen és bérmentve.
Az előnyök a melyeket a magánverő élvez, ha szövet-
szükségletét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári
piácán rendel meg, igen jelentékeny. Szabott, leg-
előkelőbb árak. Örökös választás. Miniből, figyelem
szólid cég mindenütt ismert posztógyári raktár.

Hutter és Schrantz r.-t.

szitaárú- és nemzetszövőgyárak magyarországi telepe
Budapest, X. ker., Győmrői-út 80/15. szám.
Ajánlja kész állapotban, tehát utólagosan tűzhorgany-
szással ellátott, többször csavart gépszdronnyfonatát

Mint tartósság tekintetében páratlan gyártmányt! (Nem tévesz-
tendő össze más fajta fonatokkal, melyek mind közön-
gyes horganyozott drótból készülnek.) Tűskés huzalok,
simh huzalok, kettőshengy szettek s.b. igen határozottan
ajánljuk és minták ingyen és bérmentve. További gyártmányok:
Kerítőrácsok, kapuk és ajtók a leggyorsabbidővel a

legdrágább kivétel, előnyök mellett költségtetéseket
és tervezetek díjtalanul.

SZOBRÁNCZ

GYÓGYFÜRDŐ Ungmegyében.
Glaubersós, hideg, kénos, sós viz. Gyomor- és máj-
betegség magyar Karlsbadja.

Fürdőidény: május 15-től szeptember 15-ig. Előidény: május
15-től június 1-ig. Utóidény: szeptember 1-től szeptember 15-ig.
30% árengedményvel a lakásoknál.

Ez a maga nemében páratlan gyógyvíz, mint ivógyógyászati biztos
segélyt nyújt gyomor- és bélbetegségeknél, alkali pangásoknál, makacs
székrekedésnél, nyhá, oldólag hat, májbetegségeknél, epehólyag és epe-
kövek oldásáig hat. Vértelenségek, székrekedések, húgyúti, gutaüti
rohamoknál vérvonólag, felszívólag hat, eszós és kőszénves bántal-
maknál e kör okozta epedési termékekre, elrakódásokra az izület-
ben, azok oldására és kiküszöbölésére hat. Kövérség, szíveléjese-
dés ellen, cukorbetegségek, vesébajoknál úgy a cukor-, mint a
fehérjékiválasztás gyorsan és kedvezően befolyásolja.

Mint fürdő kiváló izadmányokat, daganatokat, ízületi és eszt-
bántalmakat, eszósztú kedvezően osztja. Görvélykór, daganatok,
fekélyek ellen, méh és méh közötti izadmányok, hashártya izad-
mányok felszívódását elősegíti, a legkülönbözőbb makacs idült bő-
rbetegségek ellen bámulatos gyorsan hat.

Vasúti állomás: az Alföldről és Pest felől jövőeknek Ungvár,
a felvidék és illetve Kassa felől jövőeknek Nagy-Mihály, honnan ké-
nyelmes birókocsikon 1 és 1/2 óra alatt elérhető.

A víz otthon is sikerrel használható. Ára: egy nagy láda 40 üveggel
20 kor., kis láda 20 üveggel 14 kor. A víz a vasúton szállítási
kedvezményben részesül.

Megrendelések és tudakozások: «Szobráncz gyógyfürdő
Igazgatóságának Szobráncz gyógyfürdő» címzendők. Posta-
és távirde-állomás helyben. A fürdő igazgató-örvosa: Dr. Russay
Bábor Lajos. A fürdő igazgatósága.

Kénos gyógyfürdő

BADEN

Wien mellett
NAGYFOKU RADIOAKTIVITÁS.
1913-ban: 32,366 fürdővendég.

Kiváló gyógyerejű kénforrások,
iszapcsomagolások: csúsz, kősz-
vény, ischias, izadmányok, benu-
lás, neuralgia, görvélykór, bő-
rbajok, fémmérgezés ellen.
Peregrini városi forrás. — «HER-
ZOGHOF» városi fürdőszálloda.
Elsőrangú ház. Intézetben tele-
jodák, penziók, éttermek, vendéglők és üzletek.
Fürdőidény egész éven át. Prospektus ingyen.
Felvilágosítással szolgál a FÜRDŐIGAZGATÓSÁG
BADEN, vagy BLOCKNER J. hirdetőiroda, Bpest,
IV., Semmelweis-u. 4., hol prospektus kapható.

Gulliver

A prima
kaucsuk
cipősarok
kaucsuk sarkok
Királyja

rendkívül olcsó, mert kaucsukból készült.

A KRIEGER-féle

„Akáczia“-krém

1-3 nap alatt minden arcot fehérre, simává s üdévé varáz-
sol. Eltávolít szepőt, maffiotot, miteszert, pattanást,
rínécsot s.b. Teljesen ártalmatlan. Ára 2 korona. Hozzá

„Akáczia“-szappan

kellemes illatú, tartós és üdítő hatású. Ára 1 kor. mindenütt
A KRIEGER-FÉLE

„Akáczia“-puder

megvéd a nap és szél befolyása és arcizsátlanságok ellen.
Kapható mindenütt. — Ára 1 korona. — FŐRAGTAR:
KRIEGER-gyógyszertár, Budapesten, Kálmán-tér.

CSIZFÜRDŐ

A kontinens legerősebb jód-bróm forrása nagy rádióactív-
tással. Meglepo gyógyeredmények a görvélyes, alkali és ideg-
bajoknál, (neurasthenia) érzelmesséds és mimazon beteg-
ségek, hóla jód-bróm adagolása intésit. A fürdő rendszeres
terápiás kelleivel felszerelve. Prospektus küld és minden-
ben felvilágosítást nyújt a Fürdőigazgatóság Ciszfürdő.
(Posta, távirde, telefon, vasútiállomás). Fürdőidény május hó
1-től szeptember végéig.

ELSŐRENDÜ

Nemes,
korona,
paradicsom,
kőcsag
dus választék!!
GUTTMANN,
IV., Bécsi-u. 1. (Félem.)
Telefon:
91-13.

Tobelbad

GYÓGYFÜRDŐ GRÁC MELLETT SZANATÓRIUMMAL

Gyomor- és bélbetegségeknek, idegességeknek,
bűllőknek és légzőhurokoknak. Diéta kurák,
Húzó és soványító kurák.
SPORTKURÁK
Lohmann-kurák. Világos- és vízgyógykezelések.
Nap- és légfürdők. Ujítások: Nagyszabású
sporttelepek (golf-, tennis-, football-, teke-, cro-
quet-pályák, nyitott lovardo, vadászterület, szőlővölgye).
Kétszáz négyzetméteres "aditamos" vízű
25 C°-os szabad thermalfürdő. Négykelt
szanatórium- és pensió-árak. Magyar orvos, magyar
levelezés és prospektus. Megnyitás május 1-én. Előidény-
ben kelő kedvezmény. Cím: Tobelbad bei Grác.

MIG eddig a régi bór- betegségek, a legkü- lönösebb súlyos ideg- bajok, a sápkór, a női arcot elégtelenítő pat- tanások s a női nemi szervek folyással kom- binált hurutos megb- tegedéseinek kezelé- sénél csekély értékű ide- gen vizelre voltunk utalva, addigjában a

Parádi- arsen

visben vastartalommal
oly kincsünk van, mely
minden eddigi arsen-
savas viznél (Romcego
Levico) hatásosabb, és
könnyebben emészthető s manapság már, minthogy leg-
előkelőbb orvosi tekintélyek felkarolják s a fogyasztók
egész serege dicséreti hatású, hazánkban az érzékeny kí-
rályos keresetnek árend. — Egy postaláda (7 palack)
parádi arsen vastartalmu gyógyvizet Magyarország, összes
postaiállomásra 6 K 50 f.-ért bér. szállít a forrástár

ÉDESKUTY L.

cs. és kir. udv. szál-
lító BUDAPESTEN.
Kapható minden gyógytárban és megbízható fűszerkereskedésben.

Alapítva 1865-ben.
Heckenasi
Gusztáv
zongoratermei
Budapest, csakis
Gizella-tér 2. sz.
Telefon: 1-69.

DÖRR, IBACH, WERNER zongorák egyedül képviselte.

Páratlan a maga nemében

RUSZÁNDÁ

GYÓGYISZAP FÜRDŐ

bármely más nemzetközi fürdő is felülmul
Vasúti, posta- és távirde-állomás
Dél-Magyarország Melencze (Torontálm.)
Nyitva május 15-től szeptember 15-ig.

Négy modernül berendezett, 74
szobából álló szállodával.
A fürdőn orvosi szaktekintélyek rendelkeznek

Javulva: kőszvény, idült ízületi rheuma,
scrophulosis minden alakjában, kősz-
gyógymodnak ellenálló bőrbetegségek,
psoriasis és prurigo, vérzésben
szervező, nek, idegkényesség, eszt-
bántalmak. Carias Neorisistid és idült
tus bántalmaknál biztosan gyógyít.

Kiható jó magyar konyha, valódi hamisítatlan-borok,
olvasó- és zongoraterem, tekeasztal és tekepálya, nagy
víziúzó és árnyékos park padokkal, naponta cigány-
hangverseny tartatik.
Prospektust kívántra díjtalanul küld a
Fürdőigazgatóság.

MAGUS

a legerősebb glaubersós gyógyvíz

Az egyetlen magyar gyógyvíz, me-
lyet karlsbadi kúra tartására
a legelőkelőbb orvoslanárok ajánlanak.
Só hozzáadása felesleges.

Kapható minden gyógyszerárban, drogeriában és jobb fűszerüzletben. — Főelárusítás:
Ivándi gyógyforrás-vállalat VI. kerület, Felső erdősor 33. szám. Édeskuty L. Budapest.

Gyógyít: gyomor-, bél-, máj-, epebajokat, anyag- cserebántalmakat, (kőszvényt), cukorbetegséget.

Kapható minden gyógyszerárban, drogeriában és jobb fűszerüzletben. — Főelárusítás:
Ivándi gyógyforrás-vállalat VI. kerület, Felső erdősor 33. szám. Édeskuty L. Budapest.

18. SZ. 1914. (61. ÉVFOLYAM.) SZERKESZTŐ HOITSY PÁL. BUDAPEST, MÁJUS 3.

Szerkesztési iroda: IV. Vármeleg-utca 11. Egyes szám Előfizetési Egészévre — 20 korona. A «Világkrónika»-val Külföldi előfizetésekhez a postailag meg-
Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4. ára 40 fillér. feltételek: Félévre — 10 korona. negyedévenként 1 koronával határozott viteldij is esztolandó.
Negyedévre — 5 korona. több.

Gyapotszállítás az új vasúthoz.